

Reedel, 23. augustil 1935.

FILM JA ELU

Vasakult: Amande, Roland ja Arnold Jõgimari. Paremalt ülalt: Richard Jõgimar. All paremal: Felix Tamborg.

Võib-olla paljud ei teagi, et artistid, kes „5 Porro“ nime all esinevad praegu „Grand Marines“ on rahvuselt eestlased, pärit Narvast. Risti-põiki on nad rännanud läbi maailma, tõusnud hinnatavate artistide esiritta, kellele angasheerimiseks jookstakse tormi.

Perekond Jõgimar — artistide õige nimi — tulid kodumaale paari kuu eest, tas kus 10.000 itaalia liiri, mis teeb eesti rahast välja kaunis aukartustäratav summa.

Perekond Jõgimar — artistide õige nimi — tulid kodumaale paari kuu eest, taskus 10.000 itaalia liiri, mis teeb eesti rahast välja kaunis aukartustäratav summa. Tallinnas osteti Kullerkupu tän. asetsev uus 2 miljoni sendiline maja. Notari juurde maja ostuhinda tasuma minnes oli hra Jõgimari

portfell pungil täis eesti kroone ja igast maailmakaarest pärit kuldraha.

Aga ega nad seepärast mõtle puhkama jääda loorberitele. Keev artistiveri ei anna mahti — vaevalt kolm päev elanud oma korteris kõnelevad nad, et on igav — avar maailm kutsub neid. Juba on artistidele Pariisist, Ateenast tulnud soodsaid pakkumisi eeloleva hooaja peale, kuhu nad siirduvadki peale Grand-Marinos esinemist.

Palume jutustada artiste mõnda oma seiklusrikkast elust.

Oo — neid seiklusi on palju — igas linnas ootab sind midagi uut, midagi enneolematut.

Juba 12-aastase poisikesena esines hra Richard Jõgimar „Momino“ tsirkuses kondipainutajana — krokodilli kostüümis. Saavutas selle numbriga suure menu, nii et igaüks „konna“ ja „mao“ nime all esinejad artistid teda hakkasid aimama järgi.

Siis tulid revolutsiooni-aastad. Kihutati ühest linnast teise, aga igas kohas olid lõbustusasutused suletud, valitses pinev meeleolu. Viimaks jõudis artistide-paar Prahasse. Seal õnnestus Tšehhi konsuli

„5 Porrot“ Egiptuse püramiidi juures.

abil leida koht. Kuid direktsoon jättis enesele õiguse päevapealseks ülesütlemiseks kui publik pole ettekannetega rahul. Artistid pakkusid oma parimat, sest kaalul oli n.ö. elu-surma küsimus. Kui pärast kolmandat esinemisõhtut äkki hra Jõgimar sai kutse ilmuda direktori juurde — oli ta erutatud. See algas oma juttu pärast tervitust niimoodi:

„Teie number on küll hea, aga (artist oli juba täiesti löödud, kuna arvas, et nüüd üeldakse: aga meie ei saa teid siiski kasu-

Eesti artistid — miljonärid.

5 punast kuradit esinevad „Grand Marines“.
Hädas türgi haaremivahiga.

tada) ... aga kas teil on ka aega?“ lõpetas äkki direktor oma lause.

Artistide rõõm oli muidugi suur — ja peab ütleva, et Prahast alates jälgis artiste igal pool õnn. Pakkumisi tuli kokku igast maailmakaarest, jäi ainult üle valida välja parimad.

1923. a. Viinis tabas hra Jõgimari ühe jonglööri-akti jures õnnetus, kepp, mille otas teostati trikke, murdus

ja artist kukkus seljaga vastu lauaseru.

Õnnetuse tagajärjel keelasid arstid hra Jõgimaril jongleerimise. Muide — pr. Jõgimar jongleerib kaheksa rõngaga korraga, mis naisartistide hulgas praegu rekordiks.

Ka hommikumäe on nad sõitnud läbi risti-põiki.

Araablased olid nende kunstist lipris väimustatud ja unustasid sadandete kampa tänavilukumise maja ees, kus artistid esinesid. Igal õhtul viibis etendusel piltlik beduiini prints lajas, sinises beduiini mantlis, kelle peale eurooplannad jooksid tormi. See oli põhjatu rikas mees, kuna Prantsuse valitsus maksis talle iga kuu 200.000 franki selle eest, et ta oma alamaid hoiaks koos. Beduiinlane tantsis eurooplannadega moodsaid tantsu ning euroopa tantsitarid elasid nädalapäevad tema kuninglikus lossis, kuna beduiinlane lokaalide omanikele eeskavas puuduva tantsitari eest tasus kümnekordselt, polnud kellelgi selle vastu midagi.

Smirna linnas esinedes pidi üks endine türgi haaremivaht peagu saama saatustlikuks eesti artistidele. Mainitud tohutus suure kasvuga türklane pidas pärast seda, kui Kemal-Pascha haaremide Türgis likvideeris, öölokaali, kus esinesid ka eesti artistid. Umbes kuuaega esinenud, tahtsid eestlased sõita edasi teise linna, kus neid ootas ees soodus leping. Aga türklane, kes meie artistide pealt teenis suurepäraselt, ei lasknud neid lihtsalt minna ära. Lootes neid hoida seega paigal, et ei maksnud neile palga. Siis otsustasid artistid lihtsalt põgeneda. Aga õnnetuseks märkas neid türklase vend, kes tõstis suure kisa, kui Jõgimar teda põgenemisel oli lükanud eest. Jooksid kokku kelnereid ja omanik. Viimane käskis artisti jalamaid astuda tema tuppa, kuna abi-kaasa koos lastega pidi jääma välja. Väikest poega, kes isaga koos tahtis minna tuppa, tõstis türklane kraed pidi välja.

Seejärgi pandi üks kinni ja proua arvas, et nüüd on tema mehe elupäevad loetud, sest türklased on toored, eriti kui nad on ärritatud vihale.

Sedasama arvas ka hra Jõgimar ise, kui tohutu jõuga türklane talle lähenes ja ähvardavalt küsis: „Miks löid sa mu venda?“

Püüdsin päästa end seega, et ütlesin: „Tema lõi mind enne.“ jutustab hra Jõgimar ja tuletasin trüklasele meele kuipalju kasu ma talle olen toonud oma esinemisega jne.

See muutis jalamaid türklase meeleolu. Nüüd pöördus ta ähvardava küsimusega oma vennale poole:

„Kuidas julgesid sa valetada mu sõbra peale?“

Ja ilma sellelt vastust ootamata andis vennale kõlava kõrvakiilu.

Veel nõudis türklane, et artistid pikendaksid oma esinemisaega kuu võrra.

„Kui te ära põgenete, tulen sulle hotelli järgi ja tapan su seal.“ ähvardas türklane hra Jõgimari, kuid tasus siiski ilusti ära saadaoleva summa.

Sarnaste seiklustega, üks põnevam kui teine, on põimitud läbi artisti — perekonna Jõgimari kogu elu. Kõigest sellest on hra Jõgimar pidanud pävaraamatut. Sellest kuulda saades tegi „Film ja Elu“ kõik, et selle haruldase dokumendiga eesti artistide elust tutvustada ka omi lugejaid.

Kaks „Porro“-trupi nooremat liiget — Arnold ja Roland — üks 14, teine 15-aastane kes oma loomupärase koomikaga on kuju nendud publiku pailasteks.

R. Jõgimari ülihuvitavad mälestused hakkavad ilmuma „Film ja Elu“s.

Rõõmustava uudisena võime teatada, et alates järgmisest numbrist hakkab see ainulaadne elulugu ilmuma rikkalikult piltidega illustreeritult „Film ja Elu“s.

Kirjutus algab hra Jõgimari varase lapsepõlvaga, kirjeldatakse tsirkuselu telgitaguseid, kõiki artistielu rõõme ja viletsusi. Võõrad maad, võõrad, salapärased artistikujud elustavad seda kirjutist, mis meile eriti südamelähedane peaks olema seetõttu, et ta kanglane pole mitte mõni võõramaalane, vaid eestlane.

Iga rahvuslikult mõtlev eestlane,

kes huvitatud meie oma filmitööstuse arengust — loeb järjekindlalt

„FILM JA ELU“.

Ramon Navarro ja Evelyn Laye filmist „Õu on noor”.
Metro-Goldwyn-Mayer.

LICHTENBERG

Detektiiv kuurordis

Õieti ütelda, moodustasime peenema seltskonna väikeses suvituskohas. Inimesed, kellel on kaalu elus. Kellega peaksin ma algama? Peaksin terve suvitajatepere lugema üles, kuid see ei lähe. Mainin kõigepealt peadirektori Stulpini oma igavesest ishiasest saadetuna, siis veetlev proua Müller, kaubandusnõunik Bischofski ja proua Selen. Siis võiks veel noppida välja pangakassiiri, preili Mizzi ja importööri Broket...

Kordan veel — moodustasime peenema seltskonna. Üldse oli meil kena olemine, kui järsku ühel päeval... Veider! Õhtupooliku kontserdi ajal ilmus silmapiirile väga eriskummaline tüüp ja võttis aset ühe laua juures. Kuna huvi oli selle isiku vastu suur, pean teda teile lähemalt kirjeldama: tal oli grenadeeri kasv, mis oli aastatega omanud nii pikkust kui ka laiust. Ta kandis sellast tähelepanu omistavat riietust, mille sisse võis peita terve korteri sisustuse. Tal oli tihe, must mokahabe ja kummalised silmad. Ja eelkõige — mida ma nendin lõpuks — oli tal väga inetu harjumus meie peent seltskonda läbipuuri pilguga uurida...

Meie muidu nii kena ja peen seltskond tundis end selle võõra lähedusest olevat häiritud. Keegi ei naernud ega lobisenud enam nii nagu varem, kes midagi ütles, see kogeles. Nii kestis see mitu päeva, kuni proua Selen peadirektor Stulpiniga esitas järgmise küsimuse:

„Ütelge, armas direktor, teate ehk juhuslikult, kes see salapärase, uuriva pilguga võõras härra seal kõrvallaus on?” „Kindlasti,” vastas peadirektor Stulpin, „juhuslikult tean ma seda. See on üks detektiiv Viinist.”

Kõik hämmastusid. Ja proua Selen soostas mulle: „Naljakas, kust tunneb meie peadirektor Viini detektiivi? Väga tähelepanuvääriv! Nähtavasti on tal selle mehega juba kokkupuutumist olnud?”

Õhtul oli äkki pangakassiiri reisinud ära. Keegi ei teadnud miks. Ilma jumalaga jätmata oli ta pressinud varvast. Meie kõik mürdsime pead pangakassiiri äkilise ärareisimise üle. Ta pidi siia jääma veel kolmeks nädalaks, et oma ishiasest saada lõplikult lahti. Ainult proua Selen arvas:

„Küllap ta teadis, miks siit nii kiiresti pistis putku.”

Kuid detektiiv istus igapäev oma laua juures rahulikult. Ta oli kõikjal, kus oli suvisaksu ja tema uuriv pilk ei puhanud hetketki.

Kaubandusnõunik Bischofski arvas nii muuseas:

„Ta võib ka maksuinspektori poolt olla saadetud siia.”

Kõik kahvatusime järsku. Importöör Borke laskis kohe viia ära raske toiduvaagna ning tellis kartliku häälega poole

portsjonit gulashi. Järgmisel päeval oli meie väikese kuurordi ilme hoopis muutunud. Härrad ja daamid, kes ikka olid olnud nii elegantseid — nüüd ilmusid nad nähtavale — peagu kerjustena... Peadirektor Stulpin kandis ülikonda, mille ta oli laenanud supelmaja uksehoidjalt ja preili Mizzi olid kohutavad augud rannapiukates ja importöör Borke rõivastas end sõnasõnaliselt kotirijietesse.

Ja kuidas nägid kohvikud ja restod välja? Oh sa mu meie! Kõikjal domineeris hapu piim ja heeringas. Restoomanikud hädaldasid, et kui nii edasi kestab, on nad täielikult pankrotis.

Sõnaga — lõbusal elul oli lõpp. Härra Broke lõpetas läbikäimise peadirektor Stulpiniga — kuna ei võinud ju teada, kas detektiiv mitte tema pärast ei ole siin... Ja preili Mizzi ei lasknud end enam kaubandusnõunik Bischofski kutsuda lõunale, kuna ta ei tahtnud end kaassüüdlasena segada asjasse...

Kuid ka kaubandusnõunik loobus omalt poolt lähemate suhete säilitamisest preili Mizzi, et keegi ei võiks arvata, et tal on kulukaid suhteid... Minule esitas peadirektor Stulpin ühel päeval päris ootamatult järgmise küsimuse:

„Mispärast teie ei põgene Ameerikasse? Tahate asjal lasta minna nii kaugele, et siin paar aastat paastuda?” Proua Selen lüüsis end meie seltskonnast täielikult välja ja kinnitas avalikult:

„Olen selleks liiga hea, et kahtlase elemendiga käia läbi.”

Ühel õhtul leidis aset märkimisväärne vahejuhtum. Plaash oli tulvil inimesist. Äkki oli kuulda proua Mülleri häält:

„Härra Studenheim, palun jätta oma pealetikuvused! Katsuge teie mulle veel läheneda- Olen abielunaine, ja tean, et mul on oma armas Artur!”

Kõik kuulasid seda ja kõik raputasid päid. Mis oli proua Mülleri äkki juhtunud. Ja miks muutus talle härra Studenheim nii äkki vastikuks? Vaevast paa-ri päeva eest läbistasid nad üksteisele toetudes — nagu esimesed armastajad õise pargi ja olid koguni neljanda pargilaternajures suudelnud — nagu räägiti järgmisel hommikul. Kuidas ta siis oli oma armsa Arturi unustanud... Veidrard on naised... mõnikord väga veidrard!

Kuid mujalgi juhtus veidrusi. Nii hakkasid hotellide ja pansionide pidajad oma külalistele esitama igahommikusi arveid, kuna „teada ei võinud, kas külaline järgmisel hommikul enam on kohal” töid nad mitmekordsete protestimiste puhul selgituseks.

Üle õhtul aga leidis kuurhoone terrassil aset väga oluline stseen. Detektiiv Viinist istus nagu tavaliselt oma üksiku laua juures ja dr. Vamm, armastatud suviarst

ÜHE PRINTSESSI ELUKURBMÄNG...

UD KULLAMAA KIRIKUS.

UNUNENUD HA

Läänemaal on palju ajaloolisi mälestusi, kuid Koluvere loss ületab siiski kõik: seal on hargnenud eludraama, millist meie silmad pole näinud ega kuulnud. Ajaloolised materjalid õnnetu Württembergi printsessi kohta on küllalt kõitvad ja põnevad, et kirjutada huvitavat romaani või vändata ajaloolist filmi, mille peaosalistena esineksid printsess Augusta — Württembergi kuninga Friedrich Wilhelm, vene keisrinna Katariina Suur ja Kodila mõisa omanik kindral von Pohlmann.

Draama algas Braunschweigi hertsogi-kojas, ja lõppes Koluvere lossis, mida võib õigusega pidada Eestimaa romantilisemaks lossiks. Aeg — kergemeelne ja vaimukusest sädelev rokokoo.

Printsess Augusta — Braunschweigi hertsogi tütar — ei saanud kuigi kombelist kasvatust nagu tiitel oleks nõudnud, tema lapsepõli möödus kasarmu õhkkonnas! Braunschweigi hertsogil oli juba printsessi sündimisel suur sõjamehe kuulsus. Väikese printsessi sündimisel suri printsessi ema, — kuid hertsog armastas väga oma väikest tütrekest, kes jäi oma isa kasvatusse alla. Hiljem, kui õpetatigi võrsuvalle printsessile seltskondlist peensust siis ei kohanenud ta sugugi sellega nii kergesti, ja vaevalt see suutis printsessi muuta. See polnud aga oluline, avalikkus tundis vähe tema iseloomu vaid kõikjal imetleti ta suurt ilu. Printsess Augusta oli vaevalt 16-aastane, kui ta abiellus Württembergi prints Friedrich Wilhelmiga. Oma õemehe troonipärija Pauli kutsel tuli ta 1782. a. Venemaale ühes abikaasaga. Keisrinna Katariina määras ta Soomemaal asehalduriks ja Türgi sõja ajal Hersonis seisva väeosa ülemaks.

Kuigi neil oli neli last, siis sellele vaatamata polnud nende vahekord hea. Kui ühed nimetasid printsessi pealiskaudseks ja edevaks olevuseks, leidis keisrinna Katariina, kes muide daame väga valjusti arvustas oma armsa „Selmiire” — (nii ta hakkas printsessi hüüdma), väga vaimustava, targa, julge ja kindla. Laitis ainult printsessi kalduvust unistamisele ja jonnakale vaikimisele.

Võimalik on ju, et veetlev daam, kelle vaimukus ja vallatus mõne kaalumata ja ettevaatamata sammuga põhjustas mõnegi öela kuulujuttu. Prints kohtles teda toorelt ja metsikult. See ei olnud mitte üks tingitud prints armukadedusest, vaid üldse metsikust iseloomust. Tema julma võimu all kannatasid kõik: aadel, ametnikud, kodanikud, talupojad.

Võimatu vahekord printsessi ja prints vahel jõudis haripunkti 17. detsembril 1786. a., mil printsess Augusta tormas ärritatult keisrinna kabinetti, nuttes ta jalgade ette viskus ja abikaasa tooruste vastu kaitset palus. Katariina jättis printsessi enda juure ermitaasi ja andis printsile aastase puhkuse, nõudmisega, et ta keisrinnat oma lahkumisviisiidiga ei tülitaks. Prints täitis käsu ja sõitis lastega, keda ema väga armastas, Venemaalt ära. Printsessi aga saatis keisrinna elama Koluvere lossi, kus ta ka edaspidi tema eest hoolitses. Koluvere loss kuulus tol ajal Katariinale.

Katariina ja printsessi isa, samuti ka printsessi ja ta isa vahel oli pikk kirjavahetus, milles leidub nii mõndagi huvitavat selle ajajärgu kohta. Nii kaebab printsess, kes tol ajal oli 22 aastane, oma isale: „Mõtelge — ainult et süüdlaseks saada, taheti mu au riisuda. Minu abikaasa enda käed olid seejuures abiks ja ainult juhust ajas selle kena katse nurja.” Keisrinna võtnud ta enda kaitse alla ja küllastavat teda headuse ja armastusega. „Kui ma keisrinna tütar oleksin, ei võiks ta enam emalikumalt toimida. Olen väga liigutatud ja täis tänu!” kirjutab ta teisel.

Printsess Augusta saabus Koluvere 1787. a. alul. Kulleri sõit Peterburgist kestis vaid kolm päeva. Ta saatjaks olid: Katariinale kord enda südame lähedal seisnud kindral Pohlmann, kaks käskudetahtjat ohvitseri, majori lesk madam Hilde, alatine kaaslane preili Sander ja prantslane Romain ühes abikaasaga.

Koluveresse jäi printsess elama ligi kaheks aastaks. Sellel üksildasel ajajärgul tekkis printsessil lähem vahekord kindral Pohlmanniga.

Aastal 1788. juhtus septembri kuus sündmus, mis viis printsessi hauda. See on seni jäänudki saladuskatte alla. Teade te järgi, mida sai tolleaegse Kullamaa praosti tütar preili Dahal isiklikult ja jutude järgi, mis püsisid Koluvere lossi ümbruses, kuuldi ühel päeval lossist läbilõikavat kisa, mida isegi põllul töötavad tööli-

sed panid tähele. Arst ruttas kohale ja leidis omaks suureks üllatuseks kõik ukseid lukustatuina. Talle üteldi, et printsess ja kindral Pohlmann olevat ise endid pannud luku taha. Printsessi tõeline surmapõhjus jäi selgitamata.

Kaks päeva pärast printsessi surma viidi laip punase sametiga kaetult, kuld-narmastega kaunistatud ja kruvidega kin-nitunud kirstus Kullamaa kiriku lähedal asu-vasse kabelisse. Kindral Pohlmann oli ise selle juures ja tema korraldusel seati ka-beli ukse ette kaks vahti. Keskööl arvasid vahid kuulvat surnukambriest lämmatavat oigamist, millest jooksid jalamaid lossi teatama. Kindrali kojameister saabus al-es järgmisel hommikul oma isanda käsul kabelit vaatama. Praost palus kirstu ava-mist, kuid kojameister vastas, et ta näge-vat niigi, surnukirst olevat samas seisukor-ras, millesse see eelmisel õhtul pandi, vahe-tide arvamist nimetati arguseks. Pärast seda näitas kindral Pohlmann praostile kõrgemat käsku, mis teda õigustas kiriku sees, altarist vasemal lasta kaevata haud. Sametiga kaetud kirst pandi lihtsasse tammepuust kirstu ja lasti ühegi kirikliku talitusest hauda. Kaheksa aastat hiljem suri kindral Pohlmann oma mõisas Kodi-las.

Aastad möödusid päris vaikselt. 1819. a. palus üks printsess Augusta poegadest keiser Aleksander I luba, oma ema matta maha kiriklikult. Keiser oli seega nõus. Enne matust avati printsessi kirst suurima saladuskatte all. Ei leitud aga midagi erilist. Ajajooksul täiesti kudenud laip oli harilikus asendis selli ja käed rinnal. Nägu oli kaetud ühe osa surnulinikuga, mida lauba kohal nõopnõel hoidis kinni. Pea oli katmata ja juusteta. Jalgade ko-hal oli riie sile nagu laipade juures ikka; ka jalaluud olid sirgelt üksteise kõrval. Matmist toimetati tolleaegne Tallinna Toomkiriku ülemõpetaja dr. Baessler, võt-tes kõne aluseks kirjasõna: „Kõik liha on kui rohi ja inimese au kui rohulillekene.”

Varemalt oli printsessi haud keset ki-rikut ümbritsetud ligi meetri kõrguse raudaia. Et aga hauakivisse tekkis lõhe, siis kivi tõsteti üles ja paigutati 1890. a. alul põhja poole. Senine asend kirikulistele oli tülikas seega, et neid suure tungi juures tõugati vastu aeda, mistõttu mõned naised minestasid. Samal ajal paigutati ka kantsel mõne sülla võrra peauksele lähe-male, seega avanes võimalus aed ühes hauakiviga asetada kantsli ette. Kõige aga, mida kivi tõstmisel imelikul viisil ei ole-vat olnud näha, jäi endisse kohta ja kaeti laudadega. Veel tänapäeval ilutseb kantsli all hauakivi, millesse on rajatud kiri.

Kõike, mis ühenduses printsessi sala-pärase surmaga, on tekkinud palju jutte, et lossis — printsessi surmatoas kummi-tavat. Nii mõnigi vanakene jutustab lu-gusid pikil talveõhtuil tule ääres mudilase-tele, kes kuulavad hirmuga neid sündmusi. Ja mudilased usuvad ja hoiduvad kismast, kui satuvad selle lossi lähedusse.

Aastast 1924. töötab lossis riigi hoole-kandekool. Loss on seest ümber ehitatud, omab aga ikka veel seda keskaegsete los-side sünget võlu, mis teeb nad nii imetel-davaiks. 2—4 meetri pakused müürid, pi-medad trepikäigud, sügavad vallikraavid, mis praegugi veega täidetud ja põline tam-mepark sunnib igat vaatlejat seisatama ja kõikjal lasub salapärase tunne. Lossis asuv hoolekande kool on ainuke Eestis. Siin algkooli jütsid meisterdavad kõiteko-jas vihke peagu kogu Lääne- ja Saaremaa jaoks, kõigavad raamatuid ümbruskonna raamatukogudele, valmistavad mööblid, puhuvad orkestris pille nii meisterlikult, et maakonnas ei leidu neile väikestele vas-tasteid ning lõpeks — see on asutus, kus ulakas poiss õpib armastama tööd ja muu-tub eeskujulikuks õpilaseks koolis.

Printsessi suritoas on praegu kooli am-bulants. See on põhjapoolne, veidi sünge tuba, kuhu ei paista päikest. Kolm raud-voodit hallide tekkidega ja kapiga on selle lossitoa ainus sisustus. Kord käinud sar-nane jutt ringi, et printsess käivat iga öö-si oma suritoas ja kiskuvat magajalt teki pealt. Sel jutul olnud oma mõju, et ükski õpilasist ei tahtnud enam jääda haigeks.

Seda tuba kasutatakse praegu ka küla-listele magamistoaks, kes seal ööbivad. Muud vaba ruumi lossis ei ole. Rahvas teab aga veel praegugi rääkida, et omal ajal olnud Koluvere loss täiesti tontide val-duses, kus öösiti peetud isegi pidusid. Teati rääkida, et sellastel puhkudel on nähtud lossist vilkuvaid tulesid, kuuludud muusi-kat ja lõbusat naeru. Nüüd on aga need ajad möödas. Olevik on asendunud minevi-ku romantikaga.

lähenes detektiivile läbi külaliste naerata-des ja ulatas talle tervituseks käe ja...

Pärast külvasime dr. Vammi tuhande küsimusega üle. Kõik tahtsid teada, mida kavatses detektiiv kuurordis. Dr. Vamm tegi tõise näo ja lausus:

„Oh vaene mees, ta on oma teenistus-kohalt pärinud raske luuvalu ja vajab siin väga pikaajalist kuuri. Kuid arvan, ta

peab pensioneeruma. Päris terveks ei saa ta enam kunagi...”

Sel õhtul tellis peadirektor kauaigat-se-tud õhtusöögi ja härra kaubandusnõunik Bischofski lõunatas taas preili Mizziga... ka proua Mülleri võis näha härra Studenheimiga kaduvat hämarasse rannaparki... Ta näis unustanud olevat oma armsa Ar-turi...

Russel Hardie ja Jean Parker filmist „Metsa lapsed”. Metro-Goldwyn-Mayer.

Esmakordne sellelaadne
suursündmus!

Rannakaunitaride võistlus Eesti randade 1935. a. suvekuninganna nimele

Olge hoolas järgm. „FILM JA ELU“ ostmisega, et mitte hiljaks jääda ja ilma jääda!

järgmises numbris!
Osa võtavad kõik suvitus-
kohad oma valitud ranna-
kaunitaridega!
Üllatuslikult rohkesti auhindu
hääletajale!

Parimaid õnnitlusi sünnipäevaks

prl. Tamara Kukke'le

soovib

„Film ja Elu“ Tartu abitalitus.

„Mu huuled ei valeta“.
Teatage endast kirj. s. l. t.
korral. noormehele „Ideaal“.

Kaks pisukest babyt tutv-
uksid meeleldi brünett
noormeestega, kes pisut tant-
sivad. Kirj. slt. „Baby 18
ja 17“.

**Ohvitserid õhukangela-
sed!** Kui propeller vaikib
ju ununevad hetkeks sügis-
taeva tumedad pilved. . .
siis ootan tervitust kauge-
talt ligidalt. Fotoga kirjad ee-
listel. Rakvere raamatukapp.
„Must mõistatus“.

Müüa (ühes viljap. aiaga) ilus
väike talu ehk suvituskoht
suur 6,5 hekt. suure jõe
mänt ja alevi lähedal mõisa
maah. 2000 kr. Tori pk. 23.
W. P.

38 a. ärimees soovib abi-
elluda pr. või prl. kes ra-
haliselt saab kaasa aidata
äris millel suur % ja kiire
läbikäik. Pärnu p. k. isiku-
toon. 63.

Tütarlapsed üle Eesti a
16—25. Kaks noormeest riig-
iteenijad tahaksid meeleldi
leida **armast naisukest**
kellega abielluda. Kirjad,
enesekirjeld. Viljandi, Tal-
linna tän. 6 k oski „Kurt 23“
ja „Ferd 29“.

Hallo tütarlaps! Siin
noormees otsib head sõbra-
tari Kirj. slt. „Jaan Kena-
pea“.

Aastad mööduvad lennula
kuid igav on siiski nii ük-
sinda **naishing** õrn, kena,
aastaks 17—20 — kus viibid
sa? Kui oled veel vaba,
siis kirjuta. Sinu (pildike)
kirjaga teed meile rajaks.
Kirjad: Halliste, postk. 4
Jansy S'nisalu.

Tõsiselt ellusuhtuv preili
tutvust abielu mõttes in-
tellig. keskk. haridusega,
kindlas teenistuses 25—40 a.
härrega. Kirjad slt. „Kau-
nis kodu“.

Kolm pisitillukest tüdru-
kut otsivad sümpaatseid
sõpru. Kirj. s. l. t. „Epp“,
„Maie“, „Maret“.

Kas leiduks sõpra ka vaesele
preilile. K. Tartu abitalitus, Kau-
ba 15. „24“.

„Ester“, Tartust.
Sa veetlev tütarlaps, olen Si-
nu fotosse pääsmatult armu-
nud. Palun sullesta Tartu
postk. „Sõiduk+ kodu sinule“.

Preilid, proudad ja lesed
Tallinnast, kes Teist tahaks
olla teatri, kino ja jalutus-
kaaslasteks 28-a. noormehele,
kes tihti Tallinnat külastab.
Foto nõuetav. Kirjad õige
aadressiga: Piilsi p-ag. pk. 9,
„Karolus“ — kuni 6. sept.

Naishinged!
Teiega soovib abielluda kars-
ke noormees. Pikkus 176 sm.
Keha kaal 88 kg. Vanus 26 a.
Kirjad Tartu postkontor, isi-
kutun. nr. 50 ettenäitajale.

**Härrad, kes kingiks tütar-
lapsele kohe 5 krooni?** Tasu-
ks südamekult. Kirj.
jad kuni 1. sept. Supelt. kiosk,
Pärnu. „Väike sõbratar“.

Tütarlaps!
Kus viibid? Olen otsind
sind kõikjal. Kui oled veel
vaba ja tunned üksildust
hinges, siis kirjuta üksikule
riigiteenijale, kelle kodust
puudub sina! Kirjad ühes
fotoga Piilsi p-ag. R. Rae.

HÄÄ PARTII
teete ainult siis kui
jalgite järjekindlalt
huvitava sharnaal-
lehe „Film ja Elu“
tutvuskulutus.

Noormees igatseb väikest
armast **sõbratari**. Van 17-
22 a. Tartu abitalitus. Kauba 15
Sina oled minu“.

Tähelepanu naishinged!
Teiega soovivad tõsis-
tult 32 a. härra ja 21 a. noor-
mees tõsisringkonnast.
Kirjad Pärnu postk. 79.
„Härra 32“, „Noormees 21“.

Hallo härrad!
Kolm lõbusat pärnutori so-
ovivad sulesõda. Äge unu-
stage fotot! Kirjad Lastepar-
gi kiosk, Pärnu. „Anni 15“
„Linda 16“, „Nana 17“.

Tahan abielluda — kas lei-
duks hingeline mees. Kirj.
slt. „Uppuja elumeres“.

„Teeme pesa endale, nagu
pääsuline!“ Kirj. slt. „Väike
kodu perenaine“.

Noormees tutvust tantsust
huvitat tütarlapsega. Kirj.
slt. „Rumba“.

Hallo tütarlaps!
Siin noormees kes tutvust
Teiega. Kirj. slt. „Jüri Kesa“.

Meeldiv, šarmikas blondiin
**tutvust vanemate jõu-
kate härradega**, kes või-
maldaksid laulu- ja tantsu-
tunnid. Vajate vaid kirju-
tada Pärnu. Supelt. kiosk,
et evida alaliseks.
„Väike tänulik süda“.

Haloo — Taara linna noor-
rurid — kes kingiks lõbusa
tütarlapsele **huvirongi pi-
letti** Tartu Näitusele, et olla
siis lõbus seltsiline taile.
„Hurmav lootus“. Seene tä-
nav 3—6. Narva.

Armas Taarapoiss kingi
sümpaatsele vallatule piigale
huvirongi piletit Tartu Näitu-
sele — kui kohtun olen helge
Sulle. Narva jaama raamatu-
kepp. „Dancing Lady“.

„Korral. tütarl. otsib tõsiseid
matkakaaslasti, nädala-
sele matkale P. Eesti ranni-
kule. Kirj. kuni 25. aug.
Tali pea postkont. „H. H. 170“.

Tütarlaps, sa õrn ja veet-
lev kirjuta noormehele, kes
unistab sinust. Adr.: V.
Maarja pk. 59. „My dear“.

Eesti Rahvusliku Filmi-
ühingu „Hollywoodi“ juha-
tus teatab, et ühingu aasta-
päeva puhul korraldatakse
31. augustil, s. a. algusega
kell 9 õhtul ühingu liikmeile
ja nende külalistele aasta-
päeva

koosviibimine-dinees.
Dineest osavõtta soovijail pa-
lutakse osavõtumaks — daa-
midele kr. 1 ja härradele
kr. 2 — hiljemalt 29. au-
gustiks s. a. ära tasuda üh.
ruumes Vene 30, II, üh. ju-
hatuse liikme härra J. Ta-
sang'i kätte.

P. S. Ühingu koosviibi-
mise-õhtud on igal laupäe-
val, esmasp. ja teisipäeval
kella 8—11 õhtul, Vene tän.
30, II.

JUHATUS.

Pealinna tütarlapsed
18—25-a. Kes julgeks tut-
vuneda kolme noormehega
kas kirja või kohtumise teel
foto soovitav. Kirjad: slt.
„A. 4“, „R. 4“, „M. 4“.

Kaks vaest haritud tütarlast
soovivad tutvust intelligent-
sete vanemate härradega.
Tartu abitalitus. Kauba 15. Epp 22,
Ena 21.

Sümpaatne, tõsine 27-a. noor-
mees, kindla palgaline, **tut-
vust** veetleva, lõbusa, õilsa-
hingega prl. või pr-ga hää
sõbratari leidmiseks. Kirj.
slt. „Kurb üksinda“.

Noormees **kirjuta** lõbu-
sala tütarlapsele. Slit. „Ar-
mas Lii“.

Kõrg. har. härra, soovib diskreetset

TUTVUST

noore, terve, temperamentse kaunitariga, kellel oma
mugav kodu. Enesekirjeldus hea fotoga (mõlemad
ausalt kohe tagasi!) ühes kutsega pealelõuna teele
teatud päeval — Tallinna peapostkontori, nõndmi-
seni, isikutunnistus nr. 579076 ettenäitajale.

Hallo Ornavingelised tü-
tarlapsed üle Eesti! Kus
viibite? Kus rändab teie
mõttelend? Siin kaks õrna-
hingelist noormeest soovivad
tutvust abielu mõttes. Kõik
fotoga kirjad leiavad vastust,
milledele vastame omadega.
Van. 18-24 a. Saata aadr.:
Karksi-Nuia, Näki maja. „Vo-
ly 23“, Villy 1 +.

„Evi Tallinnast!“ Ootan
Teilt kirja suure igatsusega.
„Do“.

Tütarlaps, kui sind huvitab
üks minevikna poisslaps,
siis palun kirjuta. Üksinda
on nii igav. Jagame kahe-
kesi sügis-õhtute romantilist
võlu, mis on nii kosutav mu-
redest murtud rinnale. Kir-
jad fotoga Riia mnt. 8 (kiosk),
Pärnu. „Amor + nool“.

Kinohuvilised daamid,
kes soovivad tutvust samade
kalduvustega härradega, kir-
jutage Suur Pärnu mnt. 7-10.
Nõmme. „Ogro“ ja „Etna“.
Foto soovitav, saladus garant.

ILMUNUD

TÄNAPÄEV NR. 5

Selles numbris kirjutavad: Justus, O. Luts, H. Raud-
sepp, Mauna Loa, E. Rotman, J. Vahtra, V. Niller,
R. Rohi, G. Kask, F. Tuglas, Ermu, A. Säärts, K.
A. Hindrey, N. Ruus, J. Kitsing, A. Oras, R. Kam-
sen, A. Raag, A. Tiitsmaa, A. Sang, L. Künnapas.
Nõudke lehemüüjatelt ja lugemislauadest. Üksik-
number 40 senti.

O. Ü. „NOOR-EESTI KIRJASTUS“, TARTUS

„Õnn, miks varjad end?“
Kirj. slt. „Elvi“.

Tahan armastada — kus
viibid mu igatsus? Kirj.
slt. „Liane“.

Noor prl., kaubanduskooli
haridusega, otsib päale kella
6 p. l. mingisugust **teenis-
tust**. Armastab kõiki teha.
Kirj. s. l. t. „Tõdemastaja“.

Pr. ja prl. võtke **kasu-
pojaks** või toetage aine-
liselt pikemakavulit süm-
paatset noormeest kes on
peale keskkooli lõpetamist
sattunud ainelisse kitsikusse
Kirjad adr. slt. „Franchot“
all.

19 a. prl. otsib kohta, **selts-
silsena** rikkasse pere-
konda. Kirj. s. l. t. („Hea“).

Kes annab keskkooli haridu-
sega noormehele tööd? Või
soovitab **koha**? Saab
hakkama kõigea. Palun.
teat. slt. „Tubli + sümpaat-
ne“ all.

Pr. ja preilid! Kes Teist
tutvust korraliku noor-
mehega? Teat. s. l. abitalitus.
Kauba 15, Tartu, sub „B“.

Elukaaslast otsib üksik, 26 a.
korralik **noormees**.
Aadress: sl. abitalitus. Kauba 15,
Tartu. „R. S“.

Armas Nilla
Kes oled kaugel
reisul — õnnitlen Sind!
õde Helmi.

Soovime **afariitekir-
javahetust** noorme-
tega haritlaste ringkonnast
üle Eesti. Kirj. Viljandi, Oru 4
kaupluse. Blond ja Brünett.

Õudne on sügis...
Veel õudsem mu süda —
tühi! Kes elustaks, kes rõõ-
mustaks veidi kurba poisslast?
Kirjad slt. „Meloodia“.

Poisu! Temperamentne
ja kena, kui sa ihkad tut-
vust — kirjavahetust noore
meeldiva tärilannaga siis pa-
lun kirjuta fotoga. Barklai
kiosk. Tartu. „Lonny“.

Neiu õilsahingeline, ole pai,
kirjuta. Igatsen sind.
Kirjad: Viljandi pk. nr. 25.
„Freedi“.

Pikemakavuline sümpaatne
poisslaps, äriomanik, otsib
meeldivat tütarlast-partnerit.
Kirj. slt. „Mädchen, o wie
schön ist ein Feiertag, mit
dir“.

Soovin **tutvuda** tulin-
gelise tütarlapsega, kes ka
ilus. Aastad pole tähtsad,
vaid temperament. Kirjad
slt. „Elu on ilus“.

**Tundeline nais-
hing!** Kes sa kurvail
sügisõhtul sihitult ringi ek-
sid, otsides asjatult hingelist
sõpra. Olen sama ühiti ot-
sija, — vasta mulle, võibolla,
ehk oled sina see otsitav.
Kirjad slt. „Ootus“.

Hallo neid üle Eesti!
Siin 41 aastane suur „rah-
vavõnlane“ otsib tõsist
tutvust. Olen hea stu-
dama, mitte joodik Aad-
ress: Kilingi-Nõmme, Kiriku
10. „Lexy“.

Kaks lennuväelast soovi-
vad tõsist
tutvust.
Kirjalikult: Lennu baasi
K-do Tallinn lasnamäel.
Is. 10. En. 4.

Sümpaatne, hingeline,
rikas noormees tahab olla
väiksele, vaesele, noorele,
kenale tütarlapsele
hääks sõbraks.
Võin toetada edasiõppi-
misel, soovikorral võimal-
dan heapalgalise teenis-
tuse. Kirjad foto ja ene-
sekirjeldusega saata:
„Brünett 30“ Vee tän. 15
(kiosk) Pärnu.

väike erit vilgas Viru
neiu on pigis. Kas leidub
kohta maal või merel, kus
vajatakse keskhariduse
ning majapidamise oskusi,
julgest ming ausust?
Teat. slt. „Start“.

Noor lasteta lesk, kinnis-
varade omanik soovib **tut-
vust** samasuguste härradega
abielu mõttes. Vastus mar-
gistatud. Kirjad Tartu abitalitus.
Kauba 15, „Noor lesk“.

25 a. noormees **abielluks**
2 näd. iooksul prl. või lese-
ga kes aitaks 400—500 kr tööst.
avam. kaasa. Kirj. „Tööst.
aitaja“ nimele.

Neid üle Eesti! Teiega
soovivad **tutvust** kaks noor-
meest. „Pim 23“, „Pom 24“.
Kirjad Tartu, Henningi platsi
kiosk.

Korralik, haritud tütarlaps
otsib sõpra. Kirj. slt. „Bri-
gitte“.

Priipääsmeid kinodesse ja kunstfotosid võitsid:
(järg)

2 prii p. „Heljoselt“ — Erich Ellmann, Heina 23—34,
Tallinn. 2 priip. kino „Glorialt“ — Alice Paul, Uus Ka-
lamaja 28—10, Siin. 2 priip. „Grand Marine'sse“ — Aug.
Kask, S. Tartu 46—16. Kunstfoto Paramountilt — Olly
Käo, Vene B. teh. 47, Tallinn. Kunstfoto Ufa'lt — Lydia
Võhk, Janseni 1—4 siin.

Auhindadest kunstfotod saadetakse kätte 1—4 sept.
s. a. postiteel. Priipääsmeid võib kätte saada talitusest
ja abital. 2 sept. — 4 sept. Teie ed võidud võib samal ajal
kätte saada kas firmadelt otsekohe või talituse kaudu.

Siin kolm elurõõmsat poiss-
last provintsist soovivad tut-
vust, kirjavahetust Tallinna
tütarlastega van. 16—18.
Sõidame Tallinna näitusele.
Kirjad Narva jaama raamatu-
kapp. „Aleks 17“, „Ats 17“,
„Evi 17“.

Kaks omavalitsuse teenijat
noormeest vajavad kahe-
toalist korterit + köök. Teat.
„Väike korter“. Tartu, Kau-
ba 15.

Jõukad proudad ja preilid
18—30 a. Teiega soovib tõ-
sist **tutvust** abielu mõttes
33 a. sümpaatne, karske, äri-
alal vilunud, meeldiva väli-
musega noormees. Fotoga
kirj. eesõigust. Kirj. sl. abitalitus.
Tartu, Kauba 15. „Leks 33“
all.

Neid! Teis otsivad **sõpra**
kolm looduses sirgunud noor-
meest. Foto soovitav. Kirj.
slt. „Rändlind“, „Unistus“
„Tuuletark“.

S. O. S.
Kes päästaks kaks eestitari
igavusruumast. Flirti ei ee-
lista. Slit. „Maret 28“, „Reet
23“.

Kaks korralikku härrat,
kes suhtuvad tõsiselt elule,
soovivad tõsist **tutvust**, sa-
masuguste vabade naisole-
vustega. Kirjad, mis varus-
tatud päevapildiga ja õige
aadressiga saavad vastuse.
Kirjad slt. „H 31 ja P. 32“.

Brünett 26 a. noormees,
kes abielust pettunud soovib
tutvust prl. ja pr. sest,
kes oleks tööstijaks minu
kurvale hingele. Meeldivuse
korral võib järgneda abielu.
Foto soovitav. Van 20—35.
Kirj. Pärnu Vee tän. nr. 15
kiosk, „Rändur“.

Asundustalu suur 17 ha,
ühes tükis, raudteejaama
lähedal, 1 kl. maantee ääres
müüa. Teat. Ainola Uue-
Veske 3 Viljandis.

Tähelepanu!
Soovin osta pruugitud, kuid
täiesti korras
foto-aparaadi.
Soovitav for. 9x5 1/2 sm. —
10x15 sm. Kirjad slt. „Kor-
ras kaamera“.

Hallo!
Soovin klaveriõpetajat, kes
meelsasti õpetaks oma kla-
veriga, tenorilauljale klaveri
käsituse Kirj. slt. „Belja-
nino Gigli“.

Kallis noormees,
kirjuta tütarlapsele.
Kirj. slt. „Margot 16“.

Soovin **abielluda** keskealise
prl., proua ehk lesega maalt
või linnast. Varandust ei
vaja. Omal kindel teenistus.
Tartu, Näituse 20—8. A. V.

Appi!
Kolm noort vanapoissi li-
gunevad kaelan igavusme-
res. Armsad tütarlapsed,
heitke meile päästerõngaid.
„S-23“, „O-21“, „S-21“.
Valguta pk. 11, Tartumaal.

**„FILM JA ELU“
SOODUSTUSKUPONG NR. 33.**

Kupong võimaldab tasuta tutvuse- ja muud kuulutused.
Kuulutuste saatmisel tuleb arvestada iga 25 tähe kohta üks
soodustuskupong (minimaalne kupongide arv on 2). Väijasta-
mata kirjad hoitakse talituses alles 1 kuu kuulutuse ilmnemise,
pärast alates. Kuulut. kellel kupong ei jätku vajalikul arvul
võivad lisada puuduvat osa postmarkides.
Talitus jätab enesele õiguse kuulutuse teksti muutmiseks.

Igatsus
vaikne, see vaevab mind;
kus sa küll viibid, ma ootan
sind. „A-21“, „O-21“, S. Kon-
guta pk. Tartumaal.

Harit. sump. musikaalne
noormees soovib **sõbratari**
naissoo hulgas. Vanus ja
varand. tähtsuseta. Foto soo-
vitav, mitte nõuetav. Aadr.:
Kil.-Nõmme, Kirde 8. „P. P.“

RAADIO APARAATE

RAADIOÄRIS
MÜÜRIVAHE 1
HARJU NURGAL

Meeldiv naine, kui oled
jõukas ja soovid saada tõsist
meest, kirjuta elust pettunud
24. a. blond pikemakavuli-
sele haritud poisile, kes va-
randuslikult kindlustatud.
Kirj. slt. Tartu abitalitus „Ka
sügisel“ all. Kauba tn. 15.

Tõsise ilmavaatega haritud
25. a. saatäna, pikemat kasvu
noormees (organ. üliõpil.)

tutvust
abielu mõttes maaringkon-
nast meeldiva neiega, kes
omab või pärib ligemal ajal
suurema korras talu. Pärin
ise pool linna kinnisvarast —
ent maaelu köidab rohkem.
Kirj. — 25. aug. ühes olu-
korra ja enesekirjeldusega
(soov. foto) slt. Tartu abitali-
tuse Kauba tn. 15 „maavõlu“
all.

Kas leduks inimene kes
võõrutaks punastamise.
Kirjad ühes hinnaga s. l. t.
„Argtus“.

Neid! Teis otsib **sõpra**
metsade pöues sirgunud ro-
mantiline noormees. Kirjad
slt. „Sügistul“.

Autoomanikud!
Kes võimaldaks noorele
tütarlapsele autojuhtimist õpe-
pida. Tasuks sõprus. „Aus
õpetus 17“.

Lgp. kohapakkujad!
18-a. kauband. kooli lõpet.
korralik, karske poiss palub
praktikandi või teenistuskoha-
ta ärisse-tööstusse (büroosse,
korrespondend., raamatupid.,
müüjaks, agendiks, jooksu-
poisiks jne.) Praktika võõr-
keeltes, foto-, raadio-, kirjan-
duse- ja raamatuasjand. Soo-
vitused! Meeleldi olen paar
päeva tasuta võimete näita-
miseks. Soovitajale hea tasu!
Kirjad: Pärnu post-
kontori nõudm. „Kaufmann“.

Ilusad hingelised tütarlapsed!
23-a. riigiteenija soovib, et
sa oleks talle oma teenistu-
sega esialgu abiks mugava
kodu loomises ning ise selle
kallim vara ja ehe!
Ühenduses seisab jõud. Slit.
Isik 1280“.

NOBELI LAUREAATE

Knut Hamsun on tänapäeva maailmakirjanduses Jack Londoni, Maksim Gorki ja Panait Istrati kõrval tähtsamaid kirjanikke, kes oma unnete ja mõtete originaalsuse ning värskuse on omandanud varasemate eluaastate hulkurikogemustest. Täiesti tundmatuna kirjandusmaailmas esines ta 1890 küpse kunstnikuna ainulaadse, kütkestava hulkuriromaaniga „Nälga“. Tema hiljem kerge looduslühirika ja groteskne inimestekujutus on nagu hea, vääruslik viin, kord muretu ja mängleva värvinguga, kord ukker ja hell, kuid alati siiras ja noorusmeelne.

„Maa õnnistus“ (1 köites) on ülemlaul tööle. See on lugu uudismaad avastavast talupojast, kes usaldab minna kaugele mägedesse, kus pureb tüki ürelaant viljakandvaks pinnaks oma käterammu varal. Selle robinsonaadi peategelased on nagu tükk loodust ennast, silmapaistmatud lihtsused, kuid harmoonilised, sirgjoonelised, visad ja väsimatud töös. Just selle teose tõttu sai Hamsun 1920 Nobeli kirjandusauhinna.

Grazia Deledda, itaalia produktiivseima naisgusest peale esikohal ta armastatud kodusaare Sardiinia tüüpide ja olude realistlik käsitlus. Tema tugev loodustunne ja tegelaste hingeline kujundamine Eüünib itaalia kirjanduses harva saavutatud sügavusteni; ta väljendusviis on sulav ning otsekohene, läbi immutatud lüürismiga. Oma uuemais romaanis on D loobunud Sardiinia miljööst, pöördudes inimeste vahetõrgete ja armastuse probleemide vaatlusele, kusjuures ta jutustamistehnika on muutunud lüürlisest dramaatiliseks.

„Kõrkjad tuules“

(1 köites) on romaan, mille tegevus areneb Sardiinias. Selle saare omapäraste kommete, lihtsa ning karmi elu kirjeldustega on läbi põimitud kogu jutustus. Seda iseloomustab peaaegu lapselik lihtsus, vaba tundlikkus ja reibas armastusväärus, andes talle terve ja rahvapärase iseloomu. D ei otsi siin uusi teid ega eluvorme, vaid kujutab puhtinimlikust seisukohast inimese selle igavesis ja muutumatu avaldusis.

Anatole France sündis Pariisis 1844. Juba õige noorelt pühendus ta täielikult kirjandusele. Oma suure eruditsiooni ja paindliku vaimu tõttu kujunes ta peagi silmapaistvamaks prosaistiks maailmakirjanduses. Tema ellusuhtumus on skeptilise elutarga oma, kes kõike läbi näeb, kuid kelle irooniline algtoon ei takista tal kaasa tundmast inimeste rõõmudele ja kannatustele.

„Kuningatar Hanejala supiköök“

(1 köites) on niibelda kvintessents France'i elu- ja maailma käsitusest. Selles teoses pääseb tugeva hilisantiikaja mõju kõrval esile ka Anatole France'i paganlik elurõõm. Teose keskkujuks on punapõseline, huvitava iseloomuga lihtne tütarlaps. Selle ümber keerleb 18. sajandi alguses toimuv romaani põnev sündmustik. France on suur sõnakunstnik ning käesolevas teoses sädeleb erilisel ja täppis, kristallisel ja nõrke stiil.

Luigi Pirandello (sünd. 1867 Sitsiilias) asus omakirjanduslikus loomingu juba varakult käima väga omapäraseid ja kummalisi teid. Välismaail tuntuks teda peamiselt draamatikuna, ent mõnevõrra on tõlgitud ka ta romaane ja novelle, mis tõhususelt ei jää maha draamadest. Teda ei huvita sädavõrd tunnete, kirgede ja huvide konfliktid, kui abstraktsed mõtete ja ideede tekkimisprotsess, vastuolud ja võitlused, kokkupõrge elu ja maski vahel, indiviid ja kujutlus mida temast omavad teised.

„Kadunud Mattia Pascal“

(1 köites) Pirandello esimene ja kuulsaim romaan, on lugu eksikombel surnuks peetud mehest, kes võõra nime all seni maailmas ringi rändab, kuni ta väsinuna ja jõueuna sellest „anonüümsest“ olusest loobub. Kandva üldideena esineb siin ahastust-loov võimatus teostada igatsust tervikulist ning täiuslikku e u järele, ja leiab kujutust ületamatu kuristik üksikinimeste vahel.

Wladyslaw St. Reymont, poola silmapaistvamaid kirjanikke, sündis 1868. aastal. Teotseenud õige mitmel erialal, siirdus ta rahutu vaimuna viimaks Varsavisse õnne katsuma vabakirjanikuna. Püsivale võitlusele järgnes ka edu, mis krooniti Nobeli kirjandusliku auhinnaga. Ülemaailmiselt tunnustatud kirjanikuna suri ta 1925. aastal.

„Töötatud maa“

(1 köites) on autori tähtsamaid teoseid. Selles romaanis käsitleb Reymont poola suurema tööstuslinna Lodzi elu, kus kõrvuti kummitavad rikkus ja pillamine vaesus ja kannamine. Romaani sündmustik on katkemiseni pienev. Olustikuga tutvumiseks on autor isegi pikemat aega elanud käsiteldavas linnas. Zola meetodi põhjalikkusega tungib suur eepik siin masinast orjastatud ühiskonna põrguliku ellu, manades esinemat ja raskustest.

10 AUTORIT – 15 KÖITES
ca 6000 lk.

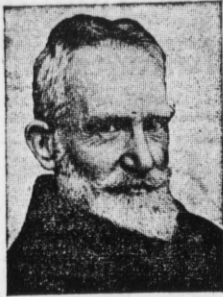
Thomas Mann 1929. aasta Nobeli kirjanduslik laureaat, on saksa tuntumaid prosaiste. Ts on avaldanud rea naturalistlik-impressionistlikke romaane ja novelle, mille hingestatud stiil on saksa uuemas kirjanduses meisterlikumaid. Oma hingelaadilt on Th. Mann põhjamaiselt rahulik ja läbi immutatud patriarhaalsete pärimustega, mis omadused kajastuvad ta suurel määral autobiograafilis teoseski.

„Buddenbrookid“

(2 köites) on Thomas Manni tähtsaim teos ja käsitleb ühe kodanlusperekonna lugu mitme põlve keskel. Tänapäeval loetakse seda raamatut põnevusega kui jutustist meie isadest ja vanaisadest, kes nagu sõbralikult naeratades meile kõrva sosistavad, et praeguse kiire ja keerleva elutempo eelkäijaks oli nende aegne rahulik, lihtne elukäsitlus. „Buddenbrookid“ on mustertöö, ehitatud igale inimesele ülituttavatest pisiasjadest suureks haarav monumentaalteoseks.

George B. Shaw, sünd. 1856. a. on iirlane, nagu mitmed teisedki nimekamad inglise kirjanikud. Ta on avaldanud üle 50 teose romaane, esseedekogusid ja näidendeid, mis oma mõttetiheduse tõttu on sobivamad lugemiseks kui etendamiseks. Ta on mäsutse'a, sotsialist, uute tödede kuulutaja ja seejuures lõikav humorist. Nobeli auhinna sai ta 1926. a.

„Püha Johanna“

(1 köites) on kõigest ajaloolisi aineid käsitlevaid draamadest üks kuvitavamaid. Shaw annab siin hoopis teise kujutluse kangelasest, kui seda on teinud tema eelkäijad: temal kasvab geenius või kangelane välja massist, milleta kangelase oleskelu pole võimalik. Johanna on pühak mitte sellepärast, et ta oleks üleloomulik, vaid just sellepärast, et ta on täiuslikult loomulik, ja sellises käsitluses on see kirjanikkude tähelepanu sageli paelunud isik tänapäeva inimesele vastuvõtva kui mõni teatraalne idealkuju.

John Galsworthy

1933. a. surnud inglise nimeka kirjaniku laiaulatuseline looming on pühendatud enamikus inglise keskklassi kujutamisele. Korduvaiks motiivideks ta teoseis on isiku võitlus seltskonnaga ja selle moraalliga. Vaatamata Galsworthy teoseis ilmevaile karmile ja kibestunud toonile, nähtub selle taga suur armastus inimese ja inimkonna vastu ja tõsine siiras soov a'data ja parandada.

„Forsyte'ide saaga“ (3 köites) on Galsworthy loomingus kesksamaks romaaniks. See on ühe inglise keskkihti kuulva perekonna ajalugu 19. sajandi 80-ndaist aastast kuni kaasaegadeni. Autor näitab oma teoses võitlust vanema ja noorema põlve vahel seltskonnaga ja selle eelarvamuste pärast, mis teatud määral kõigutab perekonna ühtlust. Näiliselt külm, osavõtmatu kujutusviisiga esitab autor siiski täisverelisi inimesi kõigi nende kirgede ja tungidega.

Sinclair Lewis

on Ühendriikide Kesk-Lääne laulik, väikeste industrialiseerivate linnade, ameerika tulevaste metropolide ja nende loojate kujutaja. Ta teostes vaiteb teatav tsivilisatsioonipessimistlik põhitoon — kirjanik eitab masinakultuuri, mammonavõitlust, milleks üksikud vaimu inimesed hääbuvad. Ta stiil on väljendusrikas, pigemini humoorikas kui mõru, alati energiline ja haarav.

„Babbitt“ (1 köites) on autori hülgeteos. Siin viib meid L. tulevaste suurlinna Zenithi. Selle kitsa ja väikekodanliku maailma keskkujuks, kinnisvarade-kaakleris George F. Babbitt'is kohtame isikut, kelle perekonna ideaal, tagasihoidlikud vaimsed huvivid, suhtumine poliitikasse, ususse ja äriellu on tüüpiliselt ameerikalikud. Lugupeetud kaaskodanikuna, klubiliikmena koosolekukõnelejana ujub ta üldises voolus kaasa, mõtteis vaid oma varanduse suurendamine ja hirm sattuda piinlikku seisukorda, kuid selle kõrval ka ebamäärane igatsus millegi kõrgema järele, millel pole aga kunagi määratud tähtsust.

Sigrid Undset, Põhjamaade silmapaistvamaid naiskirjanikke, sünd. 1882. Ta on kirjutanud rea intiiimseid psühholoogilisi romaane kaasaegse ainekuga („Jenny“, „Kevad“, „Ida Elisabeth“) ja mitmekülgseid realistlikke kultuurromaane („Kristiina Lauritsatütär“, „Olaf Audunipoeg“). S. Undset on perimaid naise hingeelu tundjaid kaasaegses kirjandusmaailmas ja peaaegu kõik ta teosed käsitlevad armastuse ja abieluvahekordi.

„Kristiina Lauritsatütär“

(3 köites), Sigrid Undseti tähtteos käsitleb 11. s. Norra olustiku tagapõhjal noore suurtaulukutlute Kristiina lapsepõlve, sirgumist neiuks, suguvõsa poolt talle sobitatud leppekihlust katkestamist ja enda sidumist isikliku valiku põhjal teise mehega. Kirjanik toob teravalt esile ühelt poolt iseloomustavaid jooni ajajärgu karmist patriarhaalsest korrast, teiselt poolt aga isiksuse enesemääramise püüdeid, mis traagilise ja hella, patustamiseski neitsilikus jääva Kristiina kujus on leidnud oma üleva käsitluse põhjamaade kirjanduses.

RAAMATUAASTA TELLIMISHINNAD: NOBELI LAUREAADID

puhul laseb K.Ü. „Loodus“ Nobeli laureaatide sarja müügile ennekuulmata hinnaga

umbes 0,5 senti lehekül

(eeltellijale).

Terve sari ilmub 1935. a. sügisel.

Raamatud saadetakse eeltellijale kätte ilmunise järjekorras, kusjuures tegelikud (posti- või pagasi-) saatekulud jäävad tellija kanda.

25. augustini — 25 krooni.

25. septembrini — 27 krooni.

25. oktoobrini — 30 krooni.

25. novembrini — 33 krooni.

25. detsembrini — 36 krooni.

25. veebruarini — 42 krooni.

Peale raamatuaasta lõppu 50 krooni.

on raamatuaasta kapitaalsetim ja luksuslikem väljaanne: terve sari trükitakse paksul, selle sarja jaoks eriti valmistatud alfababeril, kaaned hõbedasel kartongil.

K.-ü. „LOODUS“, Tartu, posti jooksev arve 2045.

KÕIK TEOSSED ILMUVA KÄRPIMATA TÖLKES

„Film ja Elu“ tellimishind postiga 1 aasta Kr. 4.50, 6 kuud Kr. 2.30, 3 kuud Kr. 1.20 Tellimisi võtavad vastu kõik E. V. postkontorid. Kuulutuse hinnad kuulutuse veerul 5 snt., tekstis 10 snt. mm. Kuulutusi võetakse jooksvasse numbrisse ja talitusse kesknädalani.

Peatoimetuse-talitus: Tallinn, Rataskaevu 6—2, avatud kl. 9—12 ja 4—6-ni. Tel. 444-96. Peatoimetaja ja talituse juhataja E. Rüüti kõnet. igal esmasp. kella 10—11. Toimetuse käsikirju ei säilita. Mittetarvitatud käsikiri tagastatakse ainult siis, kui soovivaldusele on juurelisatud vastav postmark. Talitus vastab kirjadele kui vastus margistatud.

Väljaandja Eesti Rahvuslik Filmi-ühng „Hollywood“. Vastutav toimetaja Ernst Veermann.

Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisuse trükikoda, Pikk t. 2. 1935.

SUURIM TUDENGITE LAHING.

Teatrietendus, kus peksiti aknad sisse. Üliõpilaste ja bürgerite lahing, millest võttis osa 6000 meest!

Igal õhtul, mõned minutid enne üheksat tõuseb mõlemas, võrdlemisi vaikse inglise ülikoolilinnades suur rutt: üliõpilased püüavad veel õigeks ajaks jõuda ülikooli. On reeglilik, et üliõpilased peavad õhtul pärast üheksat olema oma tubades ning pärast üheksat ei tohi keegi enam lahkuda. Kes hiljaks jääb, sellele määratakse rahaträhi igalt tunnilt, mis on läinud üle üheksa. Ainult Oxfordi uue kolledži õpilasi pole seda karta ja see juhtus nii: Uue kolledži peavärvade juures asuval kitsal väikesel tänaval mängis alati keegi vanem daam oma seltskonnaga kaarte, sest tänavanurk oli vaikne ja segamatu.

Kuid igal õhtul vähe aega enne üheksat, tormasid sealt mööda üliõpilased, kes sellega alati häirisid vana daami ja tema seltskonda kaardimängus. Kui daam lõpuks suri, jättis ta kolledži õpilastele suurema summa rahaträhvide maksmiseks nende eest, kes jäid hiljaks.

Muidugi on üliõpilastel leitud mitmesuguseid teid ja võimalusi, mis neile võimaldavad märkamatuult pärast üheksat kohale saadada, sest ühtki seadust pole ilma erandita. Ja inglase saab sellest aru.

Kui ühe ülikooli dekaani tähelepanu juhitakse sellele, et üliõpilased on avastatud kakskümmendkolm eriteed salaja majja sissepugemiseks, vastas ta tasakaalu kaotanud amentikule:

„Mis, ainult kakskümmendkolm? Minu ajal oli neid viiskümmendkolm!“ Elu inglise ülikoolis sünnib tänapäevalgi vanade traditsioonide kohaselt. Iseäranis riietuses on maksivad väga üksikasjalikud ettekirjutused. Loengud, mis suurema osa hominikupoolsest võtavad enda alla, neil peavad üliõpilased kandma teatud kindlat riietust.

Kõikide eeskirjade täpse täitmise järelvaatamine ja rahaträhi määramine kuulub eriliste volitustega ülikoolipolitseile (kohtunikule) — proktorile.

Ja ega proktoritel pole kerge! Nad peavad äärmise hoolga passima peale, et neid ühel ehk teisel viisil ninapidi ei veeta. Nii leidis hiljuti aset juhus, kus keegi üliõpilane tahtis oma sünnipäeva eriti pidulikult pühitseda. Oxfordis on aga kõvasti keelatud mõne piduliku sündmuse puhul teha aasale ehk metsa lõkketuld, et seal alata baccuslikku pidu. Kuid see on Oxfordi üliõpilaste traditsioon, oma 21. sünnipäeval sellast pidu korraldada!

Nii juhtuski, et ühel õhtupoolikul jagas keegi üliõpilane oma kaaslasile sedelikesi, kus paluti koguneda

linna lähedal asuvalle aasale, kus pidi

„midagi erakordset oodata olema“.

Juba kella 6 paiku õhtul hakkas inimesi mainitud koha suunas liikuma. Loomulikult olid saanud asjast lõhna ninna ka proktorid, kes samuti ruttasid kohale, et asja juba idus lämmatada. Kellaosuti näitas seitsme... pool kaheksa, lõpuks kaheksa, kuid midagi „erakordset“ ei juhtunud. Lõpuks märkas üks proktoritest teises linnaääres tulesammast ja vast nüüd sel-

gus neile, et neid oli veetud ninapidi. Kui nad kella üheksaks jõudsid sinna, leidsid nad lõkendava tule jäänustena eest vaid hõõguvaid tungalaid, kus pidu oli alanud juba kella kuue paiku.

Kuid üldiselt on romantilised ajad Oxfordis möödas. Kui Cambridge'is 16. sajandil kuninganna Elisabeth lubas korraldada teatrietendusi üliõpilastele, oli neile nii suur tung, et käsitsi kiskumine kohtade pärast oli seal alaliseks nähteks. 1663 löödi sisse loengutsaali aknad (teatrietendused leidsid aset loengusaalis) selle osa publiku poolt, kes pidid jääma ukse taha. Suur jõuk, kellele puudus sees ruum, tegi akende taga sellast pörgukisa, et seesolijad teatritükist sõnakestki ei võinud kuulda, ja lõpuks kui see seesolijate rahu ei rikkunud, ei jätud loengusaalile alles ühtki akent!

Lahing Oxfordis.

Aastal 1475 leidis Oxfordis ühes veinikeldris aset kisklemine paari üliõpilase ja linnakodaniku vahel. Selle tulemusena ilmus järgmisel hommikul kaks üliõpilast linnatänavale, hambuni relvastatult mõõkade, kirveste ja teiste relvadega, ning nõudsid avalikult, et linna kodanikud peavad nendega võitlema. Sellest arenes lõpuks tõeline sõda ülikooli ja linna vahel, sest järgmise päeva hommikul ilmusid üliõpilasi suurte jõukudena veinikeldri ette, samuti jätsid ka linnakodanikud oma majad ja ruttasid lahingplatsile. Kõik olid raskelt relvastatud, süngete nägudega, ning märkustega, mis lasid ennustada kõva löömingut. Linnakiriku kellad hakkasid lööma, pasunamehed puhusid trompeete... Linn ajas lipu alla 6000 meest, ja „sõda“ lõppes seega, et üliõpilased, kes jäid arvu- lise suure vähemusse, viidi veriste peadega „lahingväljalt“. Linnakodanike kätte oli sattunud vangi seitse üliõpilast, kes pärast piinamisi linna piinakeldreis poodi avalikult tänaval. Üliõpilaste rahutused tõusid haripunkti. Kuningas pidi vahele segama ja andis ülikooli asekanterlile surmamõistmise õiguse kõigi Oxfordi elanike üle. (Iseloomustav inglasele: see seadus on veel praegu maksev!)

Sellest hoolimata kestis mitu aastat, kuni lõplik rahu aset leidis. Sellest võitlusest annavad tunnistust veel praeguseni säilinud Oxfordi raudväravad ja kõrgeid müürid, mis ehitati ülikooli kaitseks sagedaste kallaletungide puhul linnakodanikelt.

Nii elati tollal. Tänapäeval on muutunud aga kõik.

ALGIGE PIDEVALT „FILM JA ELU“ ÜLIPÕNEVAID KIRJUTISI!

NIPI- TIRI.

Arvustuse arvustus.

Tõsiselt üteldes: meist igapähe peitub arvustaja. Arvustuse meeleldi oma ligemise samme, enda viga seejuures muidugi targu unustades. Kipuvad arvustama kah inimesed, kes teinekord asja tõelist põhja ei tunnegi. Päril õigustatud on nende kohta ütelda: ära pista oma nina neisse asjadesse, mida sa ei tunne.

Avalikus elus pärivad arvustaja auni- me aga vähesed. Neid vähesi nimetatakse kompetentseks isikuks, ning nad vee- davad poole oma eluast kontsert- või teat- risaalides istudes, ning sapiseid märkusi osaliste kohta kogudes. Teinekord võib küll arvustus olla ka türis hea, kui sapised märkused kuuluvad ka hea arvustuse juu- re, muidu tundub see nagu toit soolata.

Üldiselt aga võib ka arvustajat pidada kõige ebaviisakamaks inimeseks maailmas, sest hoolimata priipääsmest kõige parema- le kohale, jatkub sel mehel hääbematult ometigi suhtuda kriitiliselt teosesse. Sel- lega ei saa mitte hakkama igapähe — ena- mus meist, lihtnimetest, oleks nõus prii- pääsme eest plaksutama kas või käed rak- ku ja tituleerima kõige räbalamat teost aastajaandi suurloominguks.

Priipääsmest end mitte mõjutada lask- vat arvustajat nimetatakse erapooletuks ja nad on hinnatavad ja otsitavad ühtlasi.

Kuid suurim tähtsus on arvustajate mõju avalikule arvamusel. Meie, lihtsu- relikud armastame ju võtta omaks korra-

ta (ja tihti oma tõekspidamise vastu) täp- selt samu mõtteid, milliseid on avaldanud arvustaja, seejuures unustades, et iga ini- mene on ekslik.

Näitek spärast „Estonia“ või teiste teatrite esietendusi, kui juhtud pärima nii päev hiljem ühelt etenduselt osavõtjalt ar- vamus selle või selle näitleja kohta, võid olla kindel, et tema arvamus täpselt, tei- nekord peagu sõnasõnalt, ühtub samal päe- val lehes ilmunud arvustusega. Muidugi annab kõneleja igas suhtes mõista, nagu oleks see tema puhtisilik arvamus ja kui sa julged tähendada, et tänases lehes (mi- da sa õnneks juba oled lugenud) see ja see arvustaja märgib ära täpselt sama, lausub ta imestunult: „

„Ah tõesti — see on huvitav, ma pole vürsket lehte lugenudki!“ (Kuid seejuures vaatab tal vürske leht välja pintsaku tas- kust!)

Selle, teinekord õige halva omaduse tõt- tu, et ühe inimese arvamus võib muutuda üldiseks, eriti trükituna must-valgel, järg- nebki sõnavõtt.

Viimases „Päevalehe“ „Kunsti- ja Kir- janduse“, mitte „Krati“ lisas, arvustab kee- gi tänapäeva kino (filme) leides pealkir- jas, et „Kino peaks...ajakohastuma“.

Mis autorit kohe alul sümpaatseks teel, on tema suur avameelsus — nimelt tunnis- tab ta, et käib ainult 2 korda aastas kinos — seega end tembeldades kino alal võhi-

Sügis läheneb täiel aural.

Nüüd ei aita isegi kõige parandamatum optimism: hooaeg Narva-Jõesuus hakkab lõppema. Kuigi merevesi on järjekindlalt 19—20 kraadi, kuigi päike vahetevahel otse halastamatult kõrvetab, nõuab kalender oma osa. Perekonnad, kus lapsi, peavad valmistama kooliaja vastu, arstid, muusika- mehed, kelderid ja kõik muud peavad mi- nema tagasi linnadesse, kus on olemas sü- gishooaeg. Sõnaga — Jõesuu tühjeneb, mis sest, et iga päev on ikka oma 15—25 juuretuliijat. Need kaovad kui tilk vett merre, sest autod, krusad, laevad ja omni- bused, mis Jõesuust lahkuvad, on tulvil inimesi ja nende pakke. Pühapäeval sul- ges oma ukse kuurhoone suur saal, tegut- sema jääb nüüd veel väike, kuhu jääb män- gima trio. Rannakohviku orkester jääb 25-ni, rannaorkester samuti. Nii, et amet- likult on hooaja lõpp 25. augustil.

Ainus asutus, kes ei tunne külaliste puudust, on „Capriccio“. Selle luksustoad on ikka veel täis ja uusi soovijaid lisandub üha. Hr. Varese arvates püsib hooaeg tema asutuses septembri lõpuni ja kui kõik nii läheb nagu kavatsed, siis võibolla tuleb Narva-Jõesuust tulevikus veel talvekuur- ortki.

Muide — ega see mõte nii ketserlik ei olegi — juba varemgi on tehtud suur- plaane Narva-Jõesuu moodsa talvekuur- ordi loomisest, sest looduslikke eeldusi sel- leks on üliküllaldaselt. Aga noh — tege- likult teostuvad need kavatsused vahest ehk rea aastate pärast.

Igal juhul aga — nüüd, millal suurem osa suvekülalisi läinud, hakkavad suvitama oma inimesed. Ei ole „linnapea“ Põder, supelinspektor Eerik ega ükski neist

jaoskonnavalitsuse kenadest daamidest saa- nud päevagi suvitusemõnu — suvi läbi muudkui rassi ja rahmela laua taga, täida suvitajate soove ja ole abiks sellele ning tolele. Nüüd saab ometi hinge tagasi tõm- mata ja näha, milline see Jõesuu ja ta rand öieti on.

Ühenduses Narva-Jõesuu elutempo rau- gemisega on hakanud kihama Narva linn — 14 kilomeetrit lõunapool Jõesuud. Kõikjal keeb kibe ettevalmistus hooajaks.

Ka teatris käivad juba proovid. Hooaja avab Narva kunsti- tempel „Kraavihallidega“ 8. septembril. Ka opereti esietenduseks tehakse juba ette- valmistusi — avatakse see hooaeg „Metsa- ülema tütreaga“. Sügishooaja algust äri- elus tähistab Narva Näitus, milline leiab aset pühapäeval ja mis hulga aastate jä- rele on ainuke selletaoline algatus ning seetõttu ka erakordset huvi pälvis.

Sportlastel on hea meel — Narva Võitleja oma kangelasliku võiduga „Spordi“ üle (3:0) garanteeris omale koha liidu- klassi. Mängida on veel kaks matši, „Puhkekoduga“ ja „Terviseiga“, mõlemad Narvas.

Venelased avasid oma sügishooaja Jaa- nilinna tuletõrje aias, kus korraldati võist- lused bajaanimängus ja vene tantsus. Osa- võitajad oli lähedalt ja kaugelt — isegi Peipsi äärest ning aplausid kajasis üle linna.

Ainult üks imelik asi on, mis väärrib tähelepanu ja rasvaste tähtedega trüki- mist:

Siiani pole Narvas korralda- tud ühtki kergejõustikuvõist- lust, kuigi on juba varsti augusti lõpp.

Ja sellega lõpetangi käesolevad read. RERO.

PÄRNU RAAPORT

Tänavune hilissuveni kestev hoogvih- malaine ei ole jättnud ka Pärnut nuhtlemata ja muidu suvitajaskonna hüvesid nii hool- salt silmaspidav linnavalitsus pole selles suhtes teinud midagi erilist, kui vaid soo- vitab olla optimistlik veel saabuvate kau- nite suvipäevade suhtes! Eks me näe, kas leiab sarnane optimistlik ka täitumise? Kuid viimased nädalad on tööpoolest vi- hastamisväärselt halvad ja nagu keegi pealinlane eelmainitud optimismi kohta tä- hendas, et nüüd võib öieti optimismi ammu- tada ainult suvelokaalidest, kus oled ikka katuse all, kus külluses elektripäikest ja kus oled ise hoolitsenud oma „keskkütte“ eest, unustades väljas pladiseva vihma ja sellegi, et oled tulnud siia suprema ja päi- keses praadima.

Just sarnases olustikus toimus ka tä- navune Pärnu rannakuninganna valimine Suvekasiinos, mis üht- lasi seoses „Film ja Elu“ väljakuulutatud Eesti randade kuninganna valimisega. Väljas oli külm ja sadas nukrat vihma, kuid sees jätkus soojusest ja ülevast meeleolust. Öieti pole ka Pärnus tujuküllasemat kohta kui Suvekasiino, Pärnu eliidi lemmikkoht,

kellede hulgas võib näha kindlasti Pärnu nooblimaid kavaleere — major Michelson, dr. Kaar jne.

Selleaastase kuninganna suhtes talitati sel sügisel natukene demokraatlikumalt — valiti nimelt brunett — ja blond kunin- gannad. Brunettkuningannaks rootslanna pr. Greta Barklund. Stockholmist ja blondkunin- gannaks prl. Irene Kuhl Tallin- nast.

Tulemus võeti kiiduavaldustega vastu ja vastseid kuningannasid õnnitleti tormiliselt oma laudkondade poolt, samuti ei jättnud neid unustusse direktor nägusate kinkide näol.

Pr. Barklund esitab endast klassilist põhjamaa iludust, kuna prl. Irene Kuhl oma kaunidusega on pälvinud tähelepanu juba mitmel korral, nii saades valitud kolm aastat tagasi „Estonia“ suveaia ku- ningannaks ja kaks aastat tagasi jällegi üheks Pärnu rannakuningannaks ja loode- tavasti sel aastal ka neljandal korral...

Ent see on juba „Film ja Elu“ lugejas- konna otsustada. Skol.

kuks. Ainult, et see märkus kirjutise alul on täiesti asjatu, sest kirjutust luge- des läbi, selgub niikuinii, et tegemist on vohikuga.

Artikli alul juhib autor tähelepanu noi- le „Tantaluse pinnaale“, milliseid külasta- ja pidada tundma, vaadates 2—3 tundi aru- saamatusti linat jne.

Aga ometi on kinod täis — imestab ar- tikli autor — järelikult siis teised nähta- vasti ei tunne „Tantaluse pinna“ ja saa- vad sündmustikust päris hästi aru.

Kuid sündmustikust mitte hästi aru- saamine on tingitud just autori vähesest kinoskäimisest. Keegi filmilavastaja ju- tustab oma mälestustes ühest oma tutta- vast, haritud intelligentsest inimesest, kes oma eluajal kunagi polnud käinud kinos. Nüüd sõbra pealekäämisel ta nõustus mine- ma kaasa. Filmi lõpul, kui lavastaja küi- sis sõbra muljeid, tunnistas see avameel- selt: öieti ütelda, ei saanud ma pildi siust midagi aru — inimesed tulid ja läksid — see oli kõik. Ja see oli autori poolt kiidetud tummfilmi ajajärgul, ning tegemist oli in- telligentse inimesega. Kuid see on täiesti arusaadav, kuna filmide jälgimine nõuab teatud praktikast, kuna film lavastamisel allub teatud reeglitele, milliseid kinoküla- taja tajub iseenesest. Satub inimene ainult elus või paar korda kinnu — mis ime siis, kui talle kõiks näib nõidusena.

Autor suhtub halvustavalt helifilmi. Sa- ma halvustavalt võin ma suhtuda „Esto- nia“ pöördlavasse, tähendades, et teater on kaotanud vaheaegade kadumise poole en- da romantikast, et pildid vahelduvad liiga kiirelt, ilma et neisse oleks aega süveneda jne. Oletame nüüd veel, et käin sel hoo- ajal 2 korda teatris ja üks kord juhtub

pöördlava mehanism streikima ja teinekord lavastus pole minu maitse kohane — kas mul on siis õigust sünnata pöördlava koos kogu teatriga pörgu põhja. Kino helifilmi suhtes arvab autor endal küll olevat sella- sed õigused!

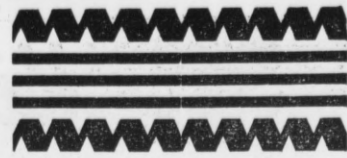
Tõsi, helifilme saatev eestikeelne selgi- tuskirvi segab küll filmi jälgimist, aga au- tori ettepanek seda viga kõrvaldada isiku pilkamisega, kes eesti keeles võõrkeelse kõ- ne üle karjub, on küll lapsik ja nähtavasti on autor seda ettepanekut teinud naljana, võtmise järgi esimeste hulka, kes tõstaks hädakisa — ja siin küll põhjendatult.

Kurioosumina võiks märkida, et autor püsis ikka veel õndsas arvamises, et helid filmis tulevad grammofonipladilt. Sün- kroniseeritud helifilmi, kus helid on vee- tud üles filmiribale, pole autor nähtavasti kuulnudki. Autori teadmiste täiendamise- seks lisame, et grammofoni saatel „heli“- filmide ettekandmine oli aastat 25 tagasi laataldel leivanumbriks — vahepeal on aga tehnika teatavasti õige edukalt arenenud!

Reaalse mabinõu oleks filmid sünkroni- seerida eesti keele, kuid arvestades suurte kuludega ja meie turu väiksusega, on see läbiviimatu.

Ainult kirjutuse 9 viimase reaga võib leppida. Nimelt soovib autor oma filmi- tööstust. Selgituseks olgu lisatud, et Soome sküürid, Riia ja Kaunase omapära on- gi vastavates maades juba filmitud, ainult meie Patkuli laternate õuna müstika ja meie paremad lavakujud ootavad filmi- mist.

Üldiselt oleks kirjutuse õigem koht ol- nud „Kratis“. Nüüd mõni inimene kindlasti ei tea, kas võtta „arvustus“ tõsiselt ja nut- ta või võtta naljana ja naerda

Momente

Balti turniirist

EESTI - LEEDU 1:2

LEEDU - LÄTI 2:2

EESTI - LÄTI 1:1

Sellega tuli Balti turniiri võitjaks LEEDU

Eesti-Leedu 1:2

Eesti startis täie hooga. Juba esimesel minutil saab Ellman värava ees palli enda kätte, kuid lööb üle. Järgneb 11 minutit uskmataid võimalusi Eestile väravate saavutamiseks, kuid kõik rünnakud lõpevad tagajärjetult. Pealtvaatajatele näib, nagu oleks Leedu värava ees nägematu eesriie. Tõeliselt tuleb aga väravate-võimaluste ebaõnnestumist panna Eesti mängijate ebataibuka esinemise arvele, kes teineteiselt asjatult näpsasid palli ära, ilma ise suutmata lööki juhtida väravasse. Ilmnes ka eestlaste

„väravahirm“ otsustavatel silmapilkudel, mille tõttu otstarbetute passidega püüti väravalöögi võimalust anda üle teisele. Eesti mängijad ei tohi unustada, et löök värava pihta, kuigi see ebaõnnestub, on ikkagi parem kui ei midagi, ning annab kõige peale vaatamata rohkem võidushansse — kunagi ju ikka õnnestub! Edaspidi on meil õigus nõuda Eesti jalgpallimängijailt mitte üksi jalgade tööd, vaid ka pea tööd! Viimase puudumine oligi Eesti kaotuse peapõhjuseks Leedule ja seega Balti turniiri kaotamine.

Moment Eesti-Leedu vahelisel võistlusel Leedu värava all-

31. minutil tuleb Leedu heaks värav, kolmandast Leedu pealelöögist. Eesti meeskonnast lülitatakse välja Ellman ja Valkenpert(?). Asemele tulevad Idlane ja Linberg. Viimane viigistab seis poolaja lõpuminutil 1:1.

Teisel poolajal on mäng enam-vähem tasavägine, kuni 30. min. Leedu saavutab võiduvärava, Tipneri käest lahtilastud palli lööb sisse leedulane Lingis. Väravas Tipner, kelle sõrmed sellel matschil näisid eriti kohmetatutena, kuna pillas 5-el juhul juba-kinnipüütud palli käest.

Eesti väikestest pressist lõpus hoolimata lõpeb mäng 2:1 Leedu kasuks.

Leedu-Läti 2:2

Leedu on alul ilmselt ülekaalus, kuid üllatusena lööb lätlane Vestermans 5 m-lt Leedule esimese värava. Selle tasub Lingis ½ min. enne poolaja lõppu.

Teise poolaja kestes saavutab Leedu 2. värava, mille tasub viimasel veerandil jällegi Vestermanis. Enne lõppu sai Läti enda kasuks 11. m karistuslöögi, mille Vestermanis lööb ½ m-t väravast mööda. Seega luhtus Läti võidushanss. Lõpuminutil surub küll Läti, kuid asjatult. Mäng enam-vähem tasavägine.

Eesti-Läti

Pealtvaatajaid umbes sama palju kui Eesti-Leedu võistlusel. Meeskonna koosseisus väikesi muudatusi mängijate hulgas. Lätlased väravas uus väravavaht, Eestil mängib kaasa Siimenson.

Mäng algab kell 6.12 min. Eesti meeskonna tagasihoidliku pressiga. Juba mängu esimesel veerandil sai nii Eesti kui Läti vabalöögi „faul’itsemise“ eest. Esimesel mänguveerandil saavutatud 6-est pealelöögist on kõige hädaohtlikum Lätile viimane, mille vaevu suudab püüda nende väravavaht. Teise veerandi 2. minutil lööb Ellman mööda. Mängu teise veerandi 7. minutil määratakse jällegi vabalöök Eesti heaks, millele järgneb pealelöögi, mis 2 m läheb mööda väravast. Järgneb mäng Eesti poolel. Teise veerandi lõpul saab üks Läti mängijaist vigastada kokkupõrkest põlvest. Teda asendab teine. Kolmandal veeranditunnil on hulk hädaohtlikke momente Eesti

värava all, millised likvideerib hästi Tipner. 6 minutit enne simese poolaja lõppu tagajärjeta trahvilööki Läti kasuks. Samuti tagajärjeta on kaks trahvilööki Eesti kasuks. Esimene poolaeg andis tulemusena 0:0.

Teine poolaeg algab Läti pealetungiga. Sooritatakse 4 väravalööki.

EESTI JUHIB 1:0.

Teise poolaja esimene veeranditund tasavägiselt Läti ülekaalu juures. Siis asub E. pealetungile ja saavutab kaks nurgalööki järjest. Viimast toimetab Uukkivi, pall lendab värava alla, kaob meeste tihnikusse, kuid kergib siis Elmani ette, kes peagu väravajoonelt jookseb koos palliga võrku.

Mäng arenes teisel poolajal tavaliseks, nagu ta olnud Eesti ja Läti vahel. Rabati viimse hingetõmbuseni. Mänguulu ei tulnud küsimusse, peasi oli võit. Lätlased mängisid siiski paremini kui eelmisel päeval.

Eesti pealetung jätkub, kuid siis Petersons tungib läbi ja lööb 25 m-lt madalalt. Pall läheb Tipneri käte vahelt läbi. Tipner on nõrk. „Oh, kui, kui nõrk,“ ütlevad Läti kolleegid.

SEIS ON 1:1.

26. min. lätlaste pealetungil Vestermanis on läbi ja kihutab terava löögi mõnelt meetrilt. Näib olevat Läti võiduvärav, kuid pall läheb veidi mööda.

28. min. eksident Läti värava ees. Kokkupõrkel pikakasvulise Lesdinši ja Tšutšelovi vahel saab viimane nii raskesti vigastada, et kantakse väljalt.

35. min. Uukkivi läheb läbi ja söötab suurepäraselt Kipparile, kes viivitab löögiga. Kohe selle järele on suur pudru Läti värava all ja pall Läti võrgus. Juba juubeldus. Kuid kohtunik määrab vabalöögi. Kas oli ofsaid, faul või midagi muud, sellest ei saadud publiku hulgas aru.

Viimased 5 minutit tungib peale Eesti. Saab vabalöögi korneri nurga lähedalt. Lazdinš tõrjub üle värava korneri. Nurgalööki ei õnnestu.

Nurgalööke teisel poolajal 5:2 Eesti heaks, väravalööke 9:8 Läti heaks.

Kõrgeid külalisi Balti turniirilt.

Vasakult: ESK esimees riigisekretär K. Terras, Leedu saadik B. Dailide, peaministri asetäitja K. Eenpalu ja Läti saadik R. Liepinsch

Rero spordiveste

Spordileksikon

Sport, lugupeetud lugejad, on viimasel ajal väga tähtis asi. Tähtsam veel, kui igapäevane leib. Kui ajalehe lahti lööd, siis su silme ees muud ei ole, kui valguvad aina 3:0, 2:1, 0:0, 88:2 ja leidub inimesi, kes sulle ammulisui otsa vahivad, kui sa küsid, kes on d'Annunzio või kus kohal asub Mount Everest, kuid seevastu täpselt seletada võivad, et Jessie Owens jooksis 10,3 Princetownis 17. juulil 1933. a. ja et Bob Fritzimmons lõi Jack Sheridani knokki seitsmendal ringil New-Orleansis aastal 1903 ja nõnda edasi.

Aeg, lugupeetud lugeja, seab uusi nõudeid. Kui sa ei tea kes oli Napoleon, andestatakse see sulle kui pisiasj. Juhtud sa aga kuskil suud praotama, et Toomsalu viskas kuuli 10,7 või et Viiding hüppas kõrgust 1,94, siis oled enda eluksajaks täis praalinud ja parem sellasel juhul on end otsekohe puua üles.

Kahetsusväärsel viisil leidub Eestis siiski veel tumedaid kodanikke, kes spordiasjanduses tumedad on kui tõkat. Mitte ükski spordijuhtide, vaid ka lihtrahva hulgas. Nad ei tea, mis tähendab üks või teine oskussõna, nad ei mõista lugeda välja 2,01,0 ja arvavad selle olevat tont teab mis asja. Seepärast alljärgnevad read on pühendatud kõigile, kes ei taha olla ajast mahajäänud. Parema õppida vajalikku hilja, kui olla tume elu lõpuni. Nii siis: asugem pihta!

Kergejõustik. Kergejõustikku nimetatakse kergejõustikuks seepärast, et ta on spordis kõige raskem ala ja et temas on kõige raskem saavutada edu. Üldiselt on aga nõnda, et maavõistlus Lätiga kergejõustikus on kergejõustik, Soomega aga — raskejõustik.

Maavõistlus. Peetakse maaduses. See tähendab olukorda, millal meie mehed on maas.

100 meetri jooks. Kõige lühem jooksuama, kus head jooksjad juba enne võitnud on, kui teine mees stardist välja saab. Rohkem aga siiski nii poisikeste asi. Täitsa mehel ei saa niisugusest jupist hakatagi.

Start. Koht, kus ausamgi inimene varastama kipub. Seepärast ongi kellad ja muud väärtasjad jooksu teises otsas. Vahel jääb mõni starti magama, sel puhul tuuakse talle padi ja tekk peale.

Kolmikhüpe. Mehed hüppavad kolmekesi. Ükskõik kuhu.

Kümnevõistlus. Kümme meest löövad kampa ja teevad ühe võistluse. Klaar?

Peakorraldaja. Mees, kes kogu aeg seisab peegel ühes ja kamm teises käes, ning oma pead korraldab. Võistluspäeva lõpu ja banketile järgneval hommikul korraldavad peagu kõik pead. Enamasti lähemas baaris.

Sekretär. Isik, kes võistluse ajal ühe kohtuniku laua juurest teise juure käib ja vahetpidamata kirub, „kus kurat see jooksuprotokoll nüüd ometi on.“

Naelkingad. Jalanõud, mis kaaluvad täpselt üks nael, ehk 400 grammi.

Jalgpall. Pallimäng, kus palli kädga ei tohi puutuda. Sellele vaatamata on ilmunud raamat: „Käsiraamat jalgpalli mängijatele.“ Imelik, eks ole?

Internatsionaal. Võib olla ka Marseljees või Horst-Wesseli, kui ta aga väravast mööda oskab liüa.

Vahekohtunik. Isik, kes on süüdi selles, et üks meeskond kaotas ja teine liig väikese väravatearvuga võitis. Mõnikord saab ka naha peale, kuigi tavaliselt lepitakse läbisõimamisega.

Närveerimise laul

Ühislaul Balti turniiril Eesti-Läti matshilt.

Viisil: Süda tuksub

Süda tuksub: tuks-tuks-tuks, Mine lahti puuriuks!

Tao palli, et see kuum, Selles seisab mängu tuum.

.: Hopsassa, palliga Väga ilus mängida. :.

Mängu tunneb eestlane, Samuti kui lätlane, Sudib tragilt Leedu mees, Värav seisab kaugel ees.

.: Hopsassa, palliga Väga ilus mängida. :.

Iga mees on pallispets, Eeva, Sillu Ruts ja Ets, Oskavad kõik rehkendust,

Peavad silmas puuriust.

.: Hopsassa, palliga Väga ilus mängida. :.

Asja saab vist Neerisest, Hangib palli keerisest. Eevi lendab nagu look, Pall on kaenlas nagu kook.

.: Hopsassa, palliga Väga ilus mängida. :.

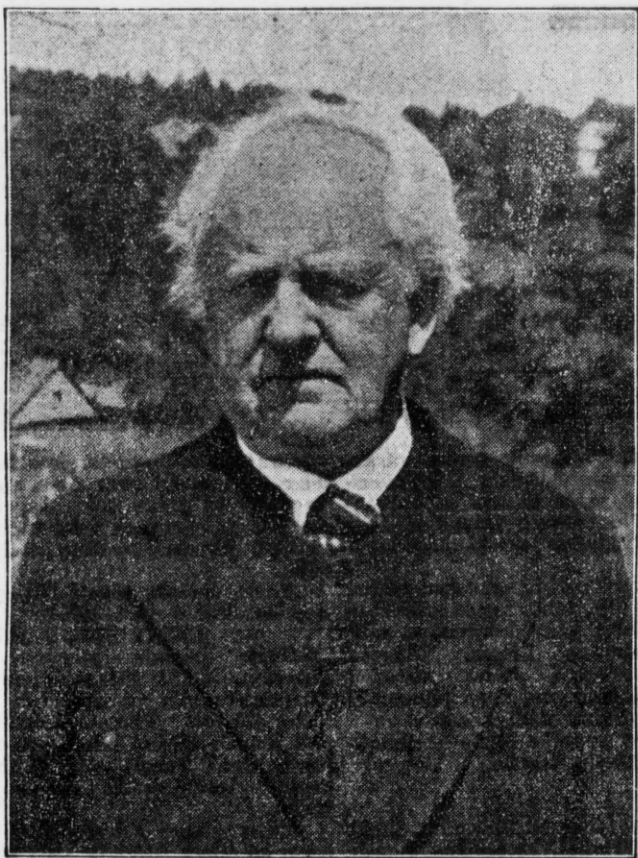
Kui on tehtud väravad, Meestel silmad säravad. Taskus hõbeportsigar, Päevarahadega klaar.

.: Hopsassa, palliga Väga ilus mängida. :.

„Film ja Elu“

on täiuslikumaid ja mitmekesisemaid.

spordilehe kül

G. Hauptmann

on kirjutanud uue draama „Hamlett Vittenbergis“. Töö tuleb Saksas esietendusele oktoobris.

„Napoli pärl“ — uus Eesti algupärane operett

„Önneleenu“ autorid E. Valmre-Tõnisson ja B. Vatsel on tulnud toime uue operetiga. Uus operett on moodne revüüoperett, nagu autor Elmar Valmre-Tõnisson usutlusel seletas.

„Kuidas tulite Napoli ainekule?“

„Selleks andis põhjust tuntud fraas — „Napoli näha ja surra!“ Sest mida inimese tegelikult ei saavuta, seda tahab ta välimalt laval või linal näha.“

„Napoli pärl“ töötab anda palju enam kui jääridele või tenorile ja ühele baritonile. Operett ise areneb 3 vaatuses 10 pildiga. Esimene vaatus mängib Pärnus, teine Napoli, viimane Prantsuse ristlejal ja kodu-

maal rikkalikust talgult. Peategelaseks või esimeseks armastajaks on eestlasest laulja Heldur Kaljuvere, kes armub prantsuse saadiku tütresse Reginasse. Koomikute osas Pariisi meofirma esindaja Gaston Garat ja eesti neiu Maret Laan.

„Napoli pärl“ töötab anda palju enam kui eelmine „Önneleenu“ oma hästiõnnestunud muusika poolest. Mõned uue opereti vii- sest on juba ette kantud avalikkuses „Vä- nemuise“ tenori H. Uuli poolt. Kuna „Na- poli pärl“ on kirjutatud suurele ansambli- le, lavastub ta kergemini suuremais teat- reis, mispärast uue opereti materjal on saadetud „Estonia“ operetilavastajale hra A. Lüdigile tutvumiseks.

Kes oli Pygmaion?

Oleme õppinud Kreeka mütoloogiat — kes oli ometi Pygmalion?

Tõsi küll — too kujur Cyprose saarelt, kellel õnnestus luua nii täiuslik naisekujud, et ta hiljem ise sellesse nii sügavalt armub et kõik elavad naised täielikult unustab. Mitte keegi teine, vaid Veenus laskis end sellest sügavast armastusest liigutada, ja kirjutas selle jumaliku naisekujud ellu... ilu- sal galaõhtul ta astus oma postamendilt maha, et oma loojat õnnitleda.

See ilus saaga on huvitanud kõikide ae- gade kirjanikke, nii vaimustas see 70 aasta eest kuulsat komponisti Franz von Suppé'd, kes sellel ainel lõi opereti „Ilus galatee“, kuid suurima kuulsuse tolele vanale kree- ka kunstnikule on toonud Barnard Shaw, kelle populaarne näidend „Pygmalion“ kuulub enamärgitud ja menukamate ko- möödiade hulka maailmakirjanduses.

Nagu Pygmalion, loob professor Higgins Shaw komöödias meistritöö ühest naiseku- just — ainult selle vahega, et ta ei tarvita materjaliks tüki kivi, vaid elavat inimest ennast. Professor Higgins on foneetik, kelle ülipeen kuulmine võib tajuda väga peenenid kõnevarjundeid, millega tavaline

inimene kunagi toime ei tule. Ta võib näi- teks iga inimese kõneviisi järeleeksimatult kindlaks määrata tema sünnikoha. Ühel päeval kohtab professor Higgins tänaval lille müüjannat, kes räägib temaga mingis agulishargoonis. Sellise keele kuulmine ärritab professorit hirmsasti, ja temas tek- kib mõte lilletar Elissale anda kuuekuulist keelekursust, et Elissa kas või hertsogin- nana esineda võib.

Kuidas tollest lihvimatust kivikesest sä- rav kalliskivi kujuneb, see moodustabki selle vaimuka komöödia sündmustiku, ja õnnestumine meenutabki Pygmalioni, kes hiljem oma loomingusse armub. Kuigi Pygmalionil õnnestus luua kunstist elu — professor Higginsil aga elust — kunsti, sünnib see siiski sellise huumori, iroonia, ja vaimukusega, et sünnib vaimustav ja kaasakiskuv vestlus, tõeline komöödia.

B. Shaw, kes kuulub edukamate Richard Wagneri kaitsjate ja propageerijate hulka Inglismaal, on sakslaste poolt leidnud vas- tutasuna väärrika hinnangu — Shaw silma- paistva komöödia filmimise.

Peaosadena esinevad selles komöödias Jenny Jugo ja Gustav Gründgens.

Unsung Pai — Korea maalikunstnik

Korealane Unsung Pai, tuli 1923. a. Jaapanist Berliini, et siin rahvamajandust studeerida. Kunstihuviline noormees, pea- tus läbisõidul ka Pariisis, et tutvuda muu- seumite ja moodsate kunstinäitustega, mil- les Pariisile pole võistlejat. See avaldas noormehele nii suurt mõju, et ta Berliini asudes — tutvudes kellegi maalikunstniku- ga — hakkab tegelema joonistamise ja

maalimisega. Temast saab Willi Jacckel'i õpilane, kelle suurejoonelise stiili mõju alla ta esimesest hetkest peale oli sattu- nud. Hiljem kuulub ta professor Spiegeli meistriklassi ja nüüd töötab Pai iseseisva kunstnikuna. Vaadeldes tema töid, tajume, neis võõramaist võlu — peamiselt loodud tüüpides. Tehniliselt kuulub aga kunst- nik Euroopa maalikunsti.

Jacques Sarrasin — tema töö — tema mõju

Pariisis on Marthe Digard'i poolt ilmu- nud biograafia kujur Sarrasin'i üle, kes oli kuulsa Nicolaus Poussin'i kaasaegne. Kuigi ta jäi oma kuulsu kasaegse varju, kuulub ometi tema kätetöö hulka laiaulatuslikult läbiviidud Bourbonide hauamaalid Chan-

tilly's. Mainitud biograafia annab põhja- liku ülevaate Sarrasin'i loomingust, pääs- tes sellega ühtlasi sellise mitmekülgse ja mõjuka meistri au. Tema töis domineeris üllatuslik reilism ja terve naturalism.

ENRICO CARUSE — MAAILMA KUULSAIM TENOR

Neliteist aastat on mööda Enrico Caruso surmast, ja enam ei ole lauljat, kes tema kuulsusega vallutaks maailma ooperi ja kontsertlavu. Tema troonipärijaks hüü- takse ja peetakse küll Beniamino Gigli, Caruso kaasmaalast, ent Gigli populaar- sus pole kaugeltki see, mis oli Caruso oma. Tõsi, võib ju öelda et on olemas ju veel Jan Kiepura, ja ei saa vaielda vastu, et Kiepural on suur austajaskond ja ta on üks suuremaid tenoreid. Kuid kõrvutada teda Carusoga, seda ei julgeks ükski muu- sikamees. Sarnaseid kõrisid sünnib sajan- dis vaid üks, ja näib et käesolev sajand pole veel sellega hakkama saanud.

Ent eksib igauks, kes arvab, et Ca- ruso tõus oli lihtne ja kerge, et loodus kin- kis kõri ja ande ning Carusol pruukis vaid avada suu ning astuda maailma esimese laulja troonile.

Ei! Nii imelik kui see ka ei ole, ütles Ca- ruso esimene laulu maestro Vergine, kelle juure noor Enrico häält tuli proovima, te- ma kohta väga hukkamõistva otsuse: „Teie häälel on nagu tuul, mis puhub läbi kahe avatud akna. Te võite küll õppida, aga suurt endast ärge lootke!“

„Tenore di vento“ (tuul tenor) — jäi kauaseks pilkenimeks Carusole. Tal tuli palju raskusi ülelada oma õpingu ajajär- gul, kuna tal puudusid ülemised tenori too- nid, mille tõttu teda alguses isegi barito- niks peeti. Isegi siis, kui ta juba esines ooperites, olid talle kõrgemad toonid tihti komistuskivideks. Kõneldakse, et Caruso, teades, et selle põhjuseks oli tema kõrisõl- me liig kõrge seis, hakkas harjutama kõr- geid toone toetades lagipeaga vastu seina, mille tagajärjel kõrisõlm vägivalt alla pressiti. Ja nüüd imetleme meie kõik heli- plaatide kaudu Enrico Caruso mängleva kergusega võetud kõrgeid toone.

Küsimus tekib, miks loetakse tenorete ku- ningaks just Enrico Carusot, kuna Itaalia on ju annud maailmale niipalju tenoreid, kelledest võib olla igauks oleks vääriline astuma sellel troonile. Rubini, Masini, Bonci, Tamagno, Lauri-Volpi, Schipa, Per- tile, Gigli ja hulk teisi, need on nimed, kel- lede pärast nende ridade kirjutajal tihti on tulnud vaielda, et see ehk teine on kindlasti parem kui Caruso, ja et lihtsalt sel ajal, kui esines maailma lavadel Ca- ruso, oli lauljaid vähem, ja ühel vähegi era- kordsema materjaliga tenoril oli kerge sattuda esirinda.

Siin võib olla ainult üks vastus. Caruso suri 1921. a., ja vähe on eestlasi, kes teda on kuulnud, aga need, kes on teda kuul- nud, need kõnelevad teist keelt. Caruso hääles olla olnud midagi päikesepaistelist, kullast, magusat ja paitavat tooni, milliste omadustega küll ükski praegune itaalia te- nor kiidelda ei või. Ehk ainult Gigli ligi- lähedalt. Peab arvesse võtma asjaolu, et Caruso poolt sisselaulitud plaadid on elekt- rita, ja see on vägagi, kaaluv asjaolu. Kõigi praeguste kuulsuste hääled on plaat- tides reguleeritud, nii et sellest ei ole kuul- lalal õiget ettekujutust, kui suur ehk väi- ke on tegelikult tolle laulja hääle.

Niisama nagu kõneldakse isikupärasest

sex-appealist, niisama võib kinnitada, et on hääli, kellel on isearaline sex-appeal. Ca- ruso häälel oli see õnnelik omadus. See sex-appeal, kullane sära, päikese paisteli- ne soojus, võimas ümarus oli põhjuseks, mis tõstis teda troonile, millel istus enne teda kuulus poolakas Jean de Reszke. Reszke kuulis kõrges vanuses Carusot esi- mest korda Londonis Covent-Gardenis ja pärast etendust astudes Caruso garderoobi, ütles talle: „Noormees, teie pärite minu trooni, mina ei ole ilalgi oma elus kuulnud sarnast häält kui teie!“

Lauljate eksamilavaks peetakse teata- vasti Milano „La Scala“ ooperit. Kes korra seal on esinenud, see on tehtud mees. Jan Kiepura debüüt „La Scalas“ „Turandot'iga“ leidis aga väga leige vastuvõtu, ja üle ain- sama korra pole ta „Scalas“ esinenud. Viin- nis, näiteks, tänavu Kiepura esinedes „võo- raste nädala“ puhul, märkis arvustus muu- seas, et Jan Kiepura on väärtusliku hääle- ga tenor, kuid nende Franz Völker olevat parem. Sedasama kinnitas nende ridade kirjutajale ka keegi Viinist tulnud laulja- tar. Muidugi on see vahest lokaalne pat- riotism, kuid räägib ikkagi selget keelt.

Sama maksab ka Joseph Schmidt'i kohta. Tal on küll fenomenalsed kõrged toonid, kuid täiendavalt ei saa teda võrreldagi En- rico Carusoga.

Carusot saatis kõigil ta esinemistel lak- kamatu triumf, eriti armastatud oli ta Ameerikas, mis sai talle teiseks kodu- maaks. Paljudelt kroonitud peadelt on ta oma kunsti eest saanud väärtuslikke ese- meid.

Loomulikult on tema kunst küllalt hästi tasutud olnud ka majanduslikult, mille juu- res muidugi peab ka arvestama ajajärgu- ga, mis oli ooperi hülgeaeg, mil kuulsus- tele makseti pööraseid summe. Marcel Journet (bass), Giuseppe de Luca (bari- ton), Angelo Marini (üürilise tenor, lau- lis kuu aega Peterburgi itaalia ooperis ja oli venelastest jumaldatud laulja), Melba (kol.-sopran), Tettazzini (kol.-sopr.) ja palju teisi, — need olid Caruso kaasaegsed kuulsad nimed, kuid kellele sissetulek kau- getki ei küünninud Caruso omani, sel liht- sal põhjusel, et maailma suurima laulja troonil mahtus istuma vaid üks ja see oli Enrico Caruso, tenorite, lauljate kuningas. Ainult Adeline Patti varandus võis olla sa- ma suur, kuid ta oli sel ajal juba oma kar- järi lõpetanud.

Caruso on „His Masters Voice“i laulnud üldse 101 plaati, mitmesugustel ajajärkudel ja teeninud sellest miljonid dollareid Näit. 1907. a. sisselaulnud 20 laulu eest, makseti talle 1.250.000 dollarit.

Caruso tütar Gloria, teisest abielust (esimesest abielust lauljanna Ada Giachet- tiga oli tal poeg ja tütar) on praegu rik- kaim pärijanna Ameerika miljardäride pe- res. Ta valitseb 27-miljonilise dollarva- randuse üle, mis selle tõttu veel kasvab, et lepinguga „His Masters Voiciga“ ta saab 3 iga läbimüüdud Caruso plaadilt!

Palju see teeb maailmlisest lähimüügist, seda võib igauks kujutella.

TONIS BRAKS 50 AASTANE

Ta pole ei keegi muu kui too »Heini«, kelle elulähidased huumores- kid ja vested kirjutatud elavas rahvake ees — on alati paelunud meie tä helpanu. Ent peale ves tete on T. Braks väga elavalt suhtunud ka kaas- aja sotsiaalküsimustesse, seoses meie tööliskonna elumuredega.

T. Braks on sündinud 20. augustil 1885. a.

Pruudi valik hispaania nunnakloostriis

ERISKUMMALISTE KOMMETE MAA

Kui minul ei oleks olnud juhust oma Hispaania reisil krahv Condé'd tundma õppida — siis oleks võibolla minu mõjuvama reisielamus — milliseid Hispaania teadlikule reisijale tohutut arvul pakub — olematuks jäänud. Nii pidin mina tema kutsel ja tema juhtimisel valjult valvatud nunnakloostri tundma õppima ning ka üht kombetähtsust kaasa elama, milline kuulub kaugele primitiivsesse romantikasse — sajandeid tagasi.

Oma Hispaania reisil olen mitmeid kordi kohanud noori nunnasid, kelle peen riietus, saledad figuurid ja looriga varjatud pilt-ilusad madonnanäod kestvalt minu tähelepanu pälvisid. Mulle seletati, et nunnad põlvenevad arvukaist vaeslastest. Nimelt on Hispaania n-n. „Vaeslasteklooster“, kelle värvade juure iga naine võib maha jätta oma vastsündinud imiku ilma pike-mate seletusteta. Kõik lapsed kasvatatakse hoolsalt üles. Poisslapsed jäävad vaeslastekloostri kuni 8-da eluaastani, siis saadetakse nad kloostri välja neile vajalike ja sobiva elukutse omandamiseks. Tütarlapsed jäävad kloostri kuni 17 eluaastani, milline päev neil on otsustava tähendusega edaspidises eluks. Sel päeval on neile antud võimalus otsustamiseks, kas nad loobuvad kloostri ja abielluvad, või — end ilmalikust elust lahti öeldes — tahavad kanda nunnasid müstiliselt loori.

Kuidas terve see asi on korraldatud?

Igivanas kloostri pidusaalis, mis oma sisustusest tagasihoidlik, võime imestusega nautida peeneid puunikerdusi. Samas korraldati ka vastav tseremonii, n-n. pruutide paraad. Olime kõik kogunenud sisse igivanasse saali: mina, minu juht, krahv Condé ja kloostri valitsejanna. Ruumikas saal oli külm ning mulle meenus ühest raamatust järgmine osa:

„Usklik inimlaps, kes ei suuda taluda külma, ei ole suuteline enesele võtma ka teisi kohustusi ja sellepärast kannavad kõik kloostri elanikud nii suvel kui talvel üht ja sama riietust ja kui külm on 10° alla nulli, palvetavad nad tundide kaupa oma kambri paljad jalad kaetud karedate nahksandaalidega...“

Nii juhtus, et valitsejanna mulle vaikselt naeratas, kui ta nägi, et ma külmetasin. Ta teatas, et ta ja tema on saanud suured päevad kloostri elus, kus üks vaeslastest pidi saama pruudiks. Minu lähemale järelepärimisele seletas ta, et antud silmapilgul elab kloostri 120 vaeslast, kelledest käesoleval aastal viisteist pruudivalikuks tulevad. Vahepeal oli tulnud sisse keegi teine nunn, kes teatas, et vast praegu saabus peigmees.

„On see ilus mees, ja mida teate teie temast?“ küsitlesin uudistavalt. Naeratades vastas mulle kloostri valitsejanna:

Eelkõige on mees kindla ja tõsise iseloomuga talupoeg. Meil on tema üle kogutud täpsed andmed ja meie teame, et meie võime talle üht oma kasvandikest usaldada. Meil on meeste suhtes suured nõuded, kuna meie vaeslapsed on hästi kasvatatud, tuttavad kõikide praktiliste töödega — sõnaga — head perenaiste ja samuti pole päris tühine kloostri 1000 pesetäline kaasavara. Sellepärast pole imes, et nad mehed tulevad siia kaugele, et siit endale leida sobivat elukaaslast.“

TURISTIDE MEKKA - PETSERI

Matkareportaaz „vagade juutide“ suvisest pealinnast.

Setu neitsik ihkab „õluvat“.

Paljud nägusad näitsikud ja elegantid noormehed unistavad sageli elutee stardiväljakul, nagu abiellustajad valgel linal, omada kord noobel elamu, tõldauto ja palju raha. Viimast realiseeriks tavaliselt enamik elamusi janunev noor generatsioon reisides kas Pariisi, Nizzasse, Napoli jne. Kõikjal on võtnud maad arvamine, et ilus ja huvitav on elada ainult eksotiilsel mandril, kaugele vetevõogude läheduses. Et oma kodumaa pakub noorele rahutule verele matkapunkte ja idüllilist vaiksust suvipuhkust, see tuleb vast enam kulinud eelarvamistest kui kodumaa geograafia teoreetilistest tundmatusest.

Ei — turismi hooajal matkur ajab selga lahtise kraega pluusi, vinnab selga matkakoti, jalas golfipüksid ja jalgsi — n-n. „leivamootoril“, „terasööbikul“ või „krusal“ võib alata teekonda risti ja rästi läbi kodumaa nägusamate kolgaste. Kui jõuab turist Kagu-Eestisse, siis soovitava-

„Ja kuidas sünnib see valik?“

„Seda näete kohe...“

Tulevane peigmees oli vahepeal astunud saali. Pruunikspõlenud, mustade väikeste silmadega. Kujultki ei saanud teda Adoniseks pidada. Kui peigmees oli võtnud istet, ilmusid hanereas noored tütarlapsed, kõik mustades villastes kleitides, kõik enamuses saledad. Vaikus valitses ruumis ja ainult üks „pruutidest“ heidab pilgu toolile, kus istub „tema“.

Vaikuse katkestab kloostri valitsejanna.

„Minu armsad lapsed, Senor Jenaro Sentaren tahab jumala abiga enesele täna valida abikaasat. Ta on 32 a. vana, ja tema talu on siit 40 km kaugusel. Senioril on vana, halvatud ema, kes vajab enesele hoolitseva tütre kätt. Peigmees on tõsine ja usklik inimene, õrn, heasüdamlik, kellest kindlasti saab hea abielumees...“

Nüüd pöörab valitsejanna kummalise võõra poole:

Ebamääraselt tõuseb talupoeg oma kohalt ja läheb otsejoones kindlas sihis — ta näib juba liisu heitnud olevat — seitsmendal tüdruku juure reas, kes väga sarnleb madonna pildile ja jääb vaikides selle ette seisma. Näen, kuidas tütarlaps kahvatab valgeks nagu lumi kuivalguses.

„Valisin selle siin!“ kogeleb mees.

„Maruja,“ küsib valitsejanna, „tahad sa saada Senori naiseks?“

Maruja neelab, kehitab õlgu ja sosistab tasa pooleti omaette:

„Ei, ema!“

„Maruja, sa oled täna kolmandat korda valitud!“ vastab valitsejanna tõsiselt. „Sa tead, see oli viimane kord, nüüd võid sa veel vaid kloostri pruutloori kanda...“

Maruja noogutab tummalt, ja nähtavasti ei kurvasta selle üle mitte väga.

„Senor Jenaro, soovite veel kord valida?“

Peigmees kõheleb, siis vaatab ta veel korraks kõiki. Tema valik tabab väikest pruuni tüdrukut.

„See, siin ema, kui ta mind tahab!“

„Niieve?“ küsitleb ema.

Ja Niieve noogutab ilma silmapilkugi kõhklemata. Siis muutub ta tulipunaseks ja tema pea langeb rinnale.

Tütarlapsed on saalist lahkunud, ainult Niieve on jäänud. Täna võib ta oma peigmehega rääkida kümme minutit. Nädal hiljem saabub peigmees uuesti, ning samal päeval peetakse ka pulmad.

Ka meie lahkume ruumist.

„Mis sünnib nüüd Marujaga?“ tahan ma teada.

„Oh, ta jääb meie juure kloostri. Minu lapsed teavad, et nad võivad kolm korda valida, siis aga peavad loori kandma hakkama!“

Lahkume tänades kloostri ja ma küsin krahv Condé'lt „kas inetud ei pea mitte jääma kloostri?“

„Sugugi mitte!“ vastab ta mulle naeratades. „Tean üht kõrgelisevat isikut, kes siit valis enesele väga inetu naise, ent selle juures siiski targa. Ta teadis, et selle naisel pole kunagi huvi eluks väljaspool oma mugavat kodu. Sellasest naisest saab mehele eluteel tõeline saatja...“

„Ja kust teate, et see oli tõsi ja, et see ka nii sündis?“

„Ma tean seda,“ oli tema vastus, „sellest tütarlastest on saanud minu enese naine...“

JOAN BENNET, kes väiksema vaheaja järele mängib älle „Universal“ filmis.

Juba kaugele tervitab matkameest „valgete juutide“ (nii kutsutakse setusid rahvakeeles ta äriavimu tõttu) usklikkude hingede templi — Petseri kloostri oma taevapoole tõusvate tornisarjadega.

Sõitnud setu „lineikaga“ kolm kilomeetrit, turist leiab ees Petseri suvise eliidipesa — kohaliku laulu- mänguseltsi „Kalevi“ n-n. „suviteatri“ ehk mis on tõlgitud maakeele „Bogdanovka“. Siin matkur leiab oma janusele keelele allikavee laialdase repertuaari — on tal ju alkoholiga eimelaud, kus ei puudu karastavad joogid ega isegi konjak. Ent siin avastub turist silme ees Kagu-Eesti „suvisuslinna“, Petseri suvitusrahva eriline lõbutseremonii — ta kuulab teiste linlaste kahjaks naiskapelli, mis siin iga õhtu šarmikate näitsikute kunstnikukäe all annab „järjekordseid kontserte“. „Kalevi“ aed ehk „Bogdanovka“ on koht, mis meelitas end rüppe kutselaadilt väga kirju seltskonna. Siin võib leida esindajaid kohalikest intelligentsist, veetmas vaikselt pühapäevatundi, kuid lõpeks iga kodanik võib peatuda siin, kui tal selleks siidameesov ja pung lubab. „Kalevi“ aed on petserlasele kloostri kõrval teiseks kohaks, mis tõmbab enda ümbrusse jalutama hämarail õhtutundidel südametelõomas põlevaid noori ja päevakära unustada tahtva, inimtüübi vanemast leerist. Ja vaikus — see ongi voorus, mis meelitas suvikuudel paljudest kärerikastest linnadest suvitama Petseri setumaa mägisel ja valgeliivastele mäeharjadele ja rohetavale oruveergudele. Setumaa „pealinna“ auku ja uhkuseks peab ütlema, et ümbritsevate mändide arooni tõttu on siin õhk nagu mõnes kunstlikult loodud ja valitud kuuordis. Ent setude keskel ringleb jutt, miks siia ei ole asutatud sanatooriumi? Ja neil võib olla õigus, kui turist viskab silma maastikule homimiktaeva suunas. Mändide vaigu meelitas aroomis avaneb ümbruse maastikust pilt, nagu mõnes kroonitud kunstniku maal. Mägisel mandrimaastikul lookevad palistuvalt valged kutsuvad teerajad, milliseid spaleerivad jändrikud mändid ja üksikud kidurad kuused. All oru veerul väänleb ja viskleb Patkovka jõgi leppade võsastike kaisus. See jõgi heitleb elu ja surma vahel. Üks haru on täiesti kuivanud kõrvetava tuleketta türaniihast, kuna teine haru põlvkõrguse märjukesele varjab enda hõlmas vähjavõsusi ja lutsupoegi, ning karastab inimese kuumast roidunud keha. — On traagiline näha siin naljakat motiivi hingemaa omaniku setu ja heinamaad tallava suvitaja vahel. Sõimuvaling saab sageli osaks ettevaatamatule ujumisharrastajale „linnahärrale“. Et isegi ettevaatamatu suvisaks tallab uskliku setu jumalavilja — rukist, ja kuna setu töökas hing kannab kogu oma perega kaelkookudega karastust üles märke janunevale põlule, nagu galeeriori, siis selgub meie varsi setu saatuse hingeheitlus.

Noh, küsite vastsemaid uudiseid Petseri pealinnast? Võtkem teadmiseks, et linna juhtimist pole antud kindrali kätte, vaid linnafunktsioone juhivad hra. Ruus-

mann, kes hoolitseb ühtlasi ka selle eest, et A. Le Coq'i märjukese nimi tuttav oleks setude keskel. Kuid setu ei taha aga võõrast värki — setu soovib „õluvat“, mille peale on eriti maiaid silmi pimestavaid seelikuid kandvad setu näitsikud ja noorikud. Selle joogi ametlik nimi setu keeles on „praska“. Viimane on alkoholi protsendilt sama kange kui denaturaat. Jooki valmistavad setud leivast. Pannakse kaks korda käärima ja lõõvad isegi denaturaati sisse. Kui kosja tulles setu neiu soovib peult „õluvat“, siis tuleb siin mõelda eetrit või rahvakeeli „liikvat“. Kui küsida setu naiselt, miks teie joote? siis vastuseks: „Meil on hea ja vanematel on ka hea“. Likkööri, konjakit ja muid eliidijooke setu rahvas ei eelista. Ta ei ole harjunud moodsate uimastusvahenditega. Muide, setu naine on töökas ja veimevakk on tal ainult seljas. Rahadega ja sõlgedega ehitud rind, võõrdilise maani ulatava seelikuga, on setu naise kaasavara a-ks ja o-ks. Kuid viisakus ja külalislahkus on tunnuseks setu naise juures. Kuna vene mõju on siin märgata tunduvalt, siis pakub setugi talur külalisolele õhtuoteks „samovadi tsaid“ — teed.

Kuuldub tihti vastuseks vähikule turistile: „pašalusta“ (palun). — Natuke ka reportaazi „Petseri ehituskunstilisest omapärasest“. Võib käia risti ja põigiti läbi Petseri, kuid moodsamaiks ja suurlinna elamuiks on ainult kolm maja — gümnaasium, maleva kodu ja Eesti Panga hoone. Siin asub kõige moodsam ja koolinõuetele vastavam gümnaasiumihoone kogu Eestis. Kuid kontrastina võib turist aguli kolka sattuda isegi poriseid külavaheteid meenutavale tänavale — sellest nimigi, näiteks „Küla tänav“. Kuid setu kisendav pörspõngerjas ei jookse rõhki ringi agulikolkas, vaid isegi südalinna peatänaval võib kohata kabjarohket sõraväge sammumas murumaalt üle tänavkivide kodutalli. Milliseid omapärasusi reklaamioskus ehit petserlikult on mõtelnud välja, selleks näide: „Petseri loomakaitse seltsi eeskujulik sepihoda“. Väliselt aga meenutab talu tavalist küüni. — Ka sauna probleem teeb setule muret — aga linnapea peab on paljutõotavaid mõtteid sel alal. Praegu ei ole saäl ühtki üldist sauna. Kuid magusat toitu on Petseris igav tänav — jätise („maroosina“) valged kastid kükitavad aina tänavanurgil. — Kunstiline külg setu pealinnas lonkab — setu ei taha kunsti, sest ta ise on tegelane selles omapärases ooperis.

Kui petserlasel on igav, siis läheb alam olevus „Musta Kassi“ või „Röövlikoopasse“, kuna eliid istub pagariäris-kohvikus. Naisi on setu pealinnas üsna palju ja mõned setulikult-ilusad, kuid seltskonnaski kohtume sümptaatseid kuju-

Niipalju matkalühireportaazi Petserist, kus leidub ka usklikke müstereium — kloostri pühakute kujudega. Kuid selle vaatlus on juba peatükk omaette. Kuid kõigest suures luksusest hoolimata Petseri on moodsamaid ja teretulnumaid „kuurorte“ Kagu-Eestis, kus saab rahu suvitaja vaikne hing ja rikastub turisti otsisklev silm.

A. T.

ühest

kustunud tähest.

Kui Asta Nielsen mängis...

Asta Nielsen — tummfilmi andekama stari sünnipäev. — Naine, kes kogu aastakümne valitses kinoekraanil.

Väljendusrikkaima miimikaga näitlejanna, keda kunagi nähtud linal. —

11. septembril pühitseb Berlin W 15, Fasanenstrasse 69 oma sünnipäeva üks tänapäeval juba unustatud kinokuulsus — Asta Nielsen. Kümmeaastat tagasi oli Asta Nielsen hülgeaeg. Siis täitsid kinod tema nime kõlast, nagu tänapäeval mõne Garbo või Dietrichi filmi ajal.

Tõesti, ka praegu veel peame nentima — Asta Nielsen oli suur kinonäitlejanna — oma haruldast väljendusrikkat miimika tõttu oli ta nagu loodud just tummfilmi täheks — kui Asta Nielsen mängis, polnud vaja lisada filmile seletavaid tekste. Ka kõige keskpärasem kinokülastaja oskas ta näost lugeda välja kõike, mida tüki mõistmiseks oli vaja. Tema silmade peegeldus, kogu ta tundeelu ning hingelised läbielamused.

Eriti suurepäraselt mängis Asta Nielsen armastustseene: Kunagi ei kasutanud ei paljastanud omi jalasääri ega apüüdnud Nielsen nende mängimisel labaseid võtteid, võluda katmusega. Vaid ta silmad põlesid ja kinnipigistatud suu tuksatus silmnähtavalt. Seetõttu ei mõjunud Nielsen kunagi eemaletõukavalt ebaesteetiliselt, poseerivalt. Talle jäi külge ikka midagi lapsikut, ka siis kui ta mängis lõbunaiste osi.

Selles Asta Nielsen lapsikuses peituski tema filmisaladus, tema miimilise dialoogi saladus, mis sõnadeta loob elava kontakti partneriga.

keldub tema sisimas ja ilmneb jälgi äratuntuna. Ja naeratus, mis oli ennist vaid pealesurutud maskiks, muutub soojemaks, südamlikumaks, saab elavaks väljenduseks. See on Asta Nielsen oma pärane kunst.

Tavaliselt koos vanusega hakkab kahnema ka näitlejanna kuulsus ja tema võimed. Kuid aastatelt õige vanana saavutas Asta Nielsen veel suure trumbi, mängides ühe vananeva naise tragöödiat, luues sellega võib olla oma parima loomingu kinolinal.

Asta Nielsen viimase filmi „Kardetav vanadus“ sisu on järgmine:

Veel noor, veel hiilgav lauljanna peab ütleva oma noorele armukesele: „Ei abielluda meie ei või, sest olen sulle ju liiga vana.“ Kuid see noor armuke teostab tema pärast mõrva ja saab mõistetud 10-aastaks vangimajja. „Ma tahan oodata sinu peale,“ kirjutab talle naine, ja noormees unistab vangikongis 10 aastat oma armukesest, nähes teda sama ilusana kui nende esimesel kohtamispäeval.

Kuid nende 10 aasta jooksul muutub naine vanaks ja inetuks. Veel rohkemgi — Asta Nielsen ajab kõik äärmuseni, nagu iga fanaatiline kunstnik — ta muutub eemaletõukavaks. Haigus ja viletsus kisuavad ta alla mudasse (Kuidas Asta Nielsen seda mängib! Millise vihaga ta mässab oma haavades!).

Seal tuleb suur päev. Vana ja närudes naine, läbielanud näoga, seisab värisedes vangimaja väravas, millest peab väljuma noormees.

Ta tuleb. Ta teab, et tema armastatu teda ootab. Ta luurab ringi. Sammub aeglaselt ja vaatab näkku igaihele. Ta näeb ka närudes naist pool uimasena toetuvat puule — ja läheb nukralt edasi. Tema armastatu pole teda oodanud.

Ja nüüd tuleb üle 100 meetri suurvõtteid Asta Nielsen näost! Väriseb lootus, surmav hirm, silmad, mis hüüavad appi, et see meil kõlab kõrvades, siis tormavad pisarad, tõelised pisarad üle kõhnade palede, mis nüüd äkki meie silmad all nähtavalt närbumad, ja me näeme surevat üht hinge — Asta Nielsen näos.

Sellest suurepärasest filmist tuleb tõsta esile veel kaks kohta. Asta Nielsen mängib end selles filmis kaks korda. Esimest korda on ta veel pühitsetud täht, kes hoolitsetult, üleemeelikult, kuna teab, et tal õieti seda pole vajagi, et tal nii-kui-nii saab olema edu.

Viimases aktis värvib ta end uuesti. Seal mingib end vana, närbumad naine, et pärast 10-aastast lahusolekut minna vastu oma noorele armukesele. Seal pakub Nielsen filmikunstis peagu ületamatut:

On suur, lootusetu lahing. Mitte mänglev-kokett üleemeelikus. Kahvatu, süge tõsidusega vaatleb ta peeglis, täis hirmu ja muret. Ja hakkab väriseva käega tööle. Ta hoiab huulepulka nagu Michelangelo oma viimsel ööl võis hoida pintslit; on kaalul elu ja surma küsimus. Siis vaatleb ta peeglis tagajärgi ja kehitab õlgu. See olakehitamine peab tähendama: nüüd olen ma surnud. Siis võtab ta musta lapi ja pühib värvi näolt. See lühike liigutus on nagu pooks end keegi üles me silmade all. Meil muutub ebamugavaks.

Tõepoolest, tummfilmis jääb Asta Nielsen ületamatuks näitlejannaks. On põhjust tema ees langetada lippe!

Robert Montgomery

Metro Goldwyn-Mayer.

RAHVUSVAHELINE FILMINÄITUS VENEETSIAS

JA FILMIKUNSTI KONGRESS.

Igal aastal peetakse kaunis Veneetsias võistlused maailma parima filmi tiitli peale. See filmikunstiline olümpiaad viiakse läbi hotel „Exelsior“ aias Lids ääres — maailma ainukeses vabaõhu kinos. 14 päeva järgimööda 10.—25. augustini, tund aega pärast päikeseloojengut nähakse ekraanil libisevat mööda parimaid filme maailma toodangust, mis eriti seks puhuks valitud välja, et võita Benito Mussolini auhinda. Filmide kõrval, mis võistlused võtavad osa, võib veel iga maa saata oma toodangu parimad, millised siis, Veneetsia kinodes kantakse ette. Vabaõhu-kinos on ruumi 1500 pealtvaatajat. Selle ühe nädalaga peab selguma ka kogu maailma filmikunstiline tase.

Saksamaa võtab võistlusest osa 1934. aasta riigipäeva filmiga „Tahte triumf“ (Triumph des Willens) „Vana ja noor kuningas“ ja „Herminie ja seitse õiglast“. Peale selle näidatakse Veneetsias filminädalal veel järgnevaid filme „Stradivari“ Gustav Fröhlich'iga peaosas „Peer Grynt“, „Regine“, „Amphitryon“ jne.

Viin esindub 3-me „Tolris-Sascha“ filmiga: „Episood“ Paula Wessely'ga, „Üks kuradi-meis“ Gustav Fröhlichiga ja „Ainult komöödiant“ Hans Albersiga.

Huvitavat filmi Lõuna-Slaavia elust töötab pakkuda Tšehhoslovakkia film serbokroatia keeles: „Ja elu läheb edasi“. Samuti Tšehhoslovakkia filmiproduktiooni kuulub film „Tänavakuningas“ millest kõneldakse palju head.

Eriti tugevalt on filmi-olümpiaadil esindatud Ameerika. Nii esineb maailma suurim filmiühing „Metro-Goldwyn-Mayer“ 2 hiigelfilmiga — „Anna Karenina“ Greta Garbo ja Frederick Marsch'i uusima suurfilmiga ja „Hiina mered“ Jean Harlovi, Glark Gable ja Wallace Beery'ga peaosis.

Ameerika esindub veel Lilian Harvey filmiga „Sel õhtul meie elame“ ja juba Euroopas suure menu osaliseks saanud „Bengali“ga. Ka Dante „Jumaliku komöödia“ järgi lavastatud „Põrgu“ ja Marlene Dietrichi „Hispaania tantsitar“ tulevad näitamisele Veneetsias.

Kauge Ida suurim filmiproduktioonimaa Jaapan tuleb mõningate mängufilmidega. Huvitohivad pakkuda ka puht — india filmid „Amrit Manthan“ ja „Life is a stage“.

Teistest Euroopa maadest võtavad esijoones osa Inglismaa ja Prantsusmaa rohkearvuliste filmidega veel Holland, Itaalia, Poola, Rumeenia, Rootsi, Nõukogude Vene, Hispaania ja Ungari.

Nii töötab Veneetsia filmi-olümpiaad anda kujukat pilti kogu maailma filmiproduktioonist — paljastades filmide nõrkusi ja tugevusi. Filminädalaga tagajärgedega tutvustame oma lugujaid järgnevais numbrites.

Filmitaride vanadusest ja muust.

Ameerika statistikud tegelevad kõige — ka filmitaride päritolu ja vanadusega. Tõsiasi, et enamus fimitare välismaal on sündinud, ei ole iseenesest mitte uudis. Nüüd aga on ühe statistiku poolt tehtud kindlaks, et enam kui üks viiendik 96-st enamakstud starist põlvneb väljaspoolt Ameerikat. Enam kui pool neist on esimest ilmavalgust näinud Inglismaal. Üks kaheksandik Ameerika filmes tegelevaid starest on enne Hollywoodi asumist filmis tegevuses olnud mujal.

Imestamisväärt ja ootamatult kõrge on aga Ameerika staride keskmine vanus, nimelt 34 aastat. Kui elu tõesti algab alles 40. aastast, nagu ütlevad moodne vanasõna, siis see maksab kõige rohkem Ameerika meesfilmitähedele kohta, sest meeste keskmine vanus on 39 aastat. Kindlasti on naistähed nooremad, kuid keskmine vanus ei saa olla mingil juhul alla 30, isegi siis mitte, kui kaasa arvata ka Shirley Temple ja May Robson.

Muidki huvitavaid asju on ameeriklane rehkendanud välja. Nii külastab tema arvutuse järele Ameerika ühendriiges kinotendusi nädalas 75 miljonit inimest. Kinokohdade koguarv ületab 9 miljoni. Filmikooptate arv, mis ühest filmist valmistatakse, kõigub 50—250 vahel.

Viletsad väljavaated.

Ikka ja ikka võib lugeda Hollywoodi filmidirektore poolt poetatud teateid hiilge honoraridest Hollywoodi filmiajakirjades, mida teenivad vähesed suurus. Palju vähem teatakse aga sellest, palju teenivad tavalised suurus. Nende tegutsemisvõimalused on väga piiratud, ja seega ka nende sissetulekud. Praegu on Hollywoodis registreeritud 11.000 mõlemast soost isikut kui filminäitlejat. Kuid tegelikult võib neist ainult üks neljandik arvestada sellega, et kord aastas saada angasheeritud. Kokkuvõtte möödunud aastast näitab, et 365 päeva jooksul 75% uutlunukaist ei saanud kordagi filmis esineda. Seejuures ei tohi unustada, et need ei olnud mitte juhuslikud jõud, vaid olid juba varem väiksemaid, ehk suuremaid osi mõnes filmis mänginud. On juhuseid tulnud ette, kus karakternäitleja, kes eelmisel aastal ei saanud olla päevagi prii, jäi järgmisel aastal täiesti ilma osata. Isiklik tutvus ja õnn võib kindlustada ainult pidevama tegevusvõimaluse. Väiksemate ja juhuslike näitlejate tasu on ka minimaalne, võimaldades vaevalist eksisteerimist. Filmis on samuti nagu teisteski elukutsetes — kõrgepalgalis on mõni üksik, enamus aga peab leppima minimaaltasuga.

Clark Gable ja Constance Bennett „Pärast ametitunde“.

Metro Goldwyn-Mayer.

KUI STARID RÄÄGIVAD FILMIS EESTI KEELT...?

Mis on sünkroniseerimine?

Greta Garbo on Hollywoodis, tema hääled kuulduki Berliinis... Sünkroniseeritud filmide saladused. Hääled pimedusest. Naine, kes oskab imiteerida 5 filmitari hääli! Viinlanna Greta Garbona.

Rootslanna, Garbo, prantslanna Annabella, inglanna Lilian Harwey — kõik nad räägivad Berliinis saksa keelt kui nad ilmuvad saäl valgele linale. Omi originaalilüesvõtteil on nad muidugi rääkinud oma emakeeles. Hiljem on film sünkroniseeritud. Mida see tähendab? Kuidas see sünnib?

Möte, et helifilm oleks pidanud jääma võormaalest arusaamatuks sõnadereaks, mis oleks filmi määranud vaid väikesele osale rahvast — see oleks helifilmi saatuse ja edu teinud väga küsitavaks, kui poleks leitud tõeliselt geniaalset abinõu selle olulise pahe vältimiseks. Filmitööstus leidis pääsetee filmide sünkroniseerimises. Sõna ise on võetud kreeka keelest ja tähendab „kooskõla“. Kõlasilbid, millised näiteks Harvey ingliskeelse räägib, peavad sünkroniseerimisel saksa keele vilunud järelrääkija poolt täpselt samas toonis, samas ajavahemikus ja sama tugevusega saama korratud! Ehk teiste sõnadega — ingliskeelne tekst kantakse täpselt saksa keele üle.

Et inimeste hääled on teineteisele sarnlevad, see on tuntud tõsiasi. Nii on näiteks Garbo hääle sisseerääkijaks saksakeelses Viini näitlejanna Sonia Rainer, kelle võlv tämbril täpselt ühtub Garbo omaga. See hääle sarnasus, mis igaks sünkroniseerimiseks on esimeseks eeltingimuseks, on, põhjalikumalt asjasse süvenedes, vaid puhtalt väline eeltingimus. Hääle peab peale selle pidama täpselt kinni originaalfilmi kõnerütmist ja järelkõneleja peab eraldatud ruumis tervet sündmustikku mängima kaasa, sest ilma sisemise kaasaelamiseta kujuneb sünkroniseering mehaaniliseks ja kunstlikuks.

Et seda rasket tööd kergendada, on olemas kaks tehnilist abinõu: kirjutusaparaat, mis järelkõneleja sõnad, tooni, rütmi ja rõhuga teatud märkide abil jooksva lindina kirjutab ette ning samal ajal jookseb originaalfilm — neid kahte asja peab järelrääkija täpselt rääkimisel silmas ja pidama hoolega jälgima.

Järelrääkija peab omama hea fantaasia, et end kujutada ballisaali, ent hetk hiljem juba kuskil katusekambris. Temal puudub hiilgav riietus, tualetid. Rääkija esineb lihtsas tänavkleidis, minkimata ja ilma erilise kunstliku valgustusega. Seejuures peab ta äärmiselt tähelepanelikult ja täpsusega töötama, ta peab õigel hetkel purskama naerma ja hetk hiljem nutma, ilma et tal oleks võimalik end oma ossa „sissemängida“, sest sündmused järgnevad kiiresti üksteisele.

Kuidas sünkroniseeritakse suured seltskondlikud koosviibimised?

Samal ajal, mil filmilinal seltskond istub suurepäraselt riietuses, seksti- ja veiniklaaside sõnades lauas, on mikrofonid ette seistes kogunenud 6—7 inimest kes ühtla-

si tähepanuga jälgivad filmi, et õigel ajal tähe suu liikumise järele filmis ütle lauseid, sosistamisi, purskuda lõbusate naerule. Jne.

Nii pole filmitaridel üksi teisikud, kes sarnlevad väliselt, vaid neil on olemas ka omad „hääleteisikud“.

Kui Garbo räägiks filmis eesti keelt?

Paljud lugejad, olles tutvunud filmide sünkroniseerimise käiguga, esitavad nüüd

Tal on viis filmitari suus!

Till Klockow'i häälel on nii variatsioonirikas, et ta oli võimeline saksakeelses „Kleopatras“ asendama hääleliselt Claudette Colbert'i, Silvia Sidney'i „Mineviku varjude“, Madam Spinellit „Natašas“, hispanlannat Mellerit „Keiserinna Kannikeses“ ja Myrna Loy'd tema arvurikkais filmes.

endile kindlasti küsimuse, miks meil ei sünkroniseerita enne linastamist filme eesti keelele. Oleks ju väga kena kui näiteks Marta Eggerth laulaks „Vaikselt anuvad mu laulud...“ eesti keeles! Või jälle kõikide lemmik Francisca Gaal oma „Czibis“ ehk „Peetrikeses“ esineks sulaselges eesti keeles!

Muidugi oleks see väga kena, ja sellane film saavutaks kahtlemata mitmekordselt suurema menu, kuid sünkroniseerimise tehniline läbiviimine on raske ja nõuab erilisi tehnilisi aparate, pealegi läheb see aineliselt niivõrd kalliks, et ei tasu. Raskusi sünnitaks meie oludes ka heade imiteerijate leidmine, kuna see nõuab peale hääle sarnasuse ka head näitlejatalenti.

Madge Evans

Metro-Goldwyn-Mayer

Greta Garbo hääle „teisik“.

Noor viinitar Sonik Rainer, on tänapäeva parimaid Garbo hääle imiteerijaid Saksas. Tal on suurepäraselt õnnestunud tabada rootslanna madalat tämbrit, tema sügavat naeratust ja nappi vastust. Kahe hääle ja kahe kõnekunsti sarnasus on käesoleval korral eeskujulikumaid.

Seetütarlaps räägib Lilian Harvey'd ja Annabellat Pariisis.

Trude Moos sünkroniseerib prantsuse kuulsat filmitari Annabellat. Kuid tema terav sopran on samahästi kohane ka selleks, et imiteerida Lilian Harvey temperamentset väljendusviisi.

FILMLEKSIKON.

Prantsusmaal.

„Taras Bulba“ vääntamise juures on valjalisel 8 operaatorit, et fotografeerida veiste- ja hobustekarjade kihutamist. Need võttes tehakse Ungaris, kuhu osalisel juba on siirdunud, eesotsas Harry Baur, J. P. Aumont, Simone Simon, Janine Crispine jne.

*

Raymond Bernard vääntab Pariisis filmi eralennuasjandusest, mille nimeks „Anne-Marie“. Osalisel on Annabella, Jean Murat ja Pierre Richard Willm.

*

Saksamaal.

Renate Müller mängib peaosas „Hermann ja Dorothea“.

*

Tenor H. Roswänger'iga vääntatakse film Flotov'i ooperi „Martha“ järgi.

*

Ameerikas.

Josef von Sternberg lavastab praegu Ameerikas Dostojevski „Kuritöö ja karistust“. Peaosis andekas draamanäitleja Peter Lorre.

*

„Métro“ loomaaeda toodi hiljuti 6 bufflit, kes mängivad kaasa Frank Borzagé uues filmis „O'Shangnessy boy“.

*

Clark Gable ja Loretta Young mängivad peaosis filmis „Metsa hüüd“ Jack Londoni suurepärase romaani järgi.

*

Nancy Carroll'i ja Harry Langdoni näeme filmis „Avantüürid Atlandil“.

*

Harold Lloyd filmib uuesti Ameerikas. Teda näeme „Looritatud hääles“.

*

Inglismaal.

Basil Dean lavastab „Balleriini“ Eleonor Smith'i romaani järgi Annabellaga peaosis.

*

Jean Parker ja Robert Donat on partnerid uues René Clair'i filmis „The Laying of the Clouries Chost“.

*

Ungaris.

Aleksander Granovsky vääntab Ungari püstas „Taras Bulba“ välisvõtteid. Film tuleb kasakate elust samanimelise Gogoli romaani järgi, mille filmi jaoks on töötanud ümber prantsuse kirjanik Pierre Benoit. Osaliste nimed on meil toodud „Filmileksikoni“ alul.

*

Jaapanis.

Tokio filmitsensor keelas „Tšusima mere lahingu“ näitamist Jaapani kinodes. Põhjuseks on mõningad stseenid, mis näitavad Jaapani sõjalaevastiku tegevust halvavalguses.

*

Venemaal.

Venemaal hakatakse lähemal ajal vääntama „Kapten Grant'i lapsed“ Jules Verne romaani järgi. Nimetatud romaan on ilmunud ka eestikeelses tõlkes.

*

Nagu üks Ameerika ajaleht teatab, ootavad Adolphe Menjou ja Veree Teasdale oktoobrikuus kurge.

*

Ameerikas vääntati tänavu maikuus 29 suurt filmi, läinud aastal samal ajal oli see arv aga 37.

*

Ernst Lubitsch, tuntud lavastaja, keda hiljuti kutsuti „Paramount'i“ direktori kohale, abiellub lähemal ajal noore inglannaga Vivien Gaye'ga, kes tegutseb Hollywoodis naisajakirjanikuna.

Phoenix'is, Arizona osariigis, leiavad aset mõlemate pulmad.

*

Olgu mainitud, et Lubitsch, kes 22 aastat tagasi teenis ühes saksa tsirkuses, teenib praegu aastas keskmiselt 75.000.000 senti. Muuseas on ta ka tuntud suure sigaretisuitsetajana. Kui ta lavastab mõnd filmi, suitsetab ta ligemale 100 sigaretti päevas.

*

Tänapäeva kuulsamal teatrilavastajal Max Reinhard'il, kes omal ajal kuulus ka suurimate filmivastaste hulka, valmis hiljuti Hollywoodis film „Suveöö unelm“ Shakespeare'i järgi.

Film läks maksma poolteist miljonit dollarit — suur summa koguni Ameerika kohta.

Selle eest töötab filmist tulla omapärane kunstiteos, milles on palju ultramodernsust antiikse vööba all. Juba üksi hiiglakulissid, mis filmi jaoks ehitati, pälvidad tähelepanu.

Kuni tänapäevani oli antiikaja ja grandioos-lavastustega filmide loojaks ainuüksi Cecil B. de Mille. Nüüd, näib, on ta saanud tugeva konkurentsi Max Reinhard'i näol, kuna „Suveöö unelma“ järgi hakkab Reinhard lavastama peagi teist filmi.

*

Bernhard Shaw on viimaks ometi annud nõusoleku ühe oma teose filmimisele. Selleks on näidend „Pygmalion“, mida praegu lavastatakse Saksamaal Erich Engeli lavastusel. Jenny Jugo mängib filmis väikest lilletüdrukut, kes kõneleb kohutavat agulizargooni. Keegi keeleuuriija-professor (Gustaf Gründgens) veab kihla, et ta lilletüdrkuust mõne kuu jooksul teeb täiusliku lady, kes kõneleb nagu krahvinna. Võib olla olekski see agaral professoril õnnestunud, kuid enne armub ta lilleneidu ja sellest tekib igasuguseid segadusi.

*

Luis Trenker sõitis Ameerikasse, kus mängib peaosas suurfilmis „Kalifornia kuningas“, mis kujutleb ühe ajaloolise Saksa väljarändaja elusaastust.

*

Koomilist Leo Slezak'it näeme Falstaffina lõbusas lustmängus „Windsori lõbusad naised“, Shakespeare'i ja Nicolai ooperi järgi filmitud. Naispeaosas mängib Magda Schneider, kes töötab olla filmis „lõbusam kõigist naistest“. Leo Slezak'i laulurõõmule on filmis antud vaba voli.

Mae West.

Pesuvesi.

Pesemisel pole ükskõik millist vett sel- teks tarvitada. Halb vesi võtab naha ker- gesti kestendama ja mõjub ka muul vii- sil nahale kahjulikult. Parimaks pesuveeks tuleb pidada vihmavett, millel on see hea omadus, et ta sisaldab väga vähesel mää- ral mineraalsoole, mispärast vihmavesi on võrdlemisi „pehme“.

Vesi on kare, kui pesemisel tekib see- mist ja lubjasooladest vee pinnale ujuv sa- destus. Kaevuveed on meil enamasti kõik karedad, kuna jõgede ja järvede veed kuu- luvad pehmete hulka.

Kareda vee tarvitamine põhjustab õrna- nahalistele, eriti talvel, nahapunetust, naha mõranemist (kurejalad!) ja vahest ka ras- kemaid nahapõletikke, mille all sageli kan- natavad perenaised.

Karedat vett saab teha pehmeks keet- mise läbi, milpühul sadestub osa lubjasoola- sid ja langeb põhja.

Vee pehmekstegevaist keemilistest aine- test võiks mainida booraksi ja söögisoo- dat (üks supilusika täis pesukausi täie kohta).

Vannivee pehmemendamiseks soovitatakse võtta ühe vanni kohta 60—80 grammi pesu-

soodat ehk 40 grammi maarjajääd. Seepidest.

Ainult veega pesemine ei puhasta nahka vajalisel määral, sest nahale kogunenud rasvaineid ei kõrvalda vesi. Korraliku pe- semise tarvis on seep olulise tähtsusega. Seep peab aga vastama teatud nõuetele: ta peab olema neutraalne, s. o. ta ei tohi sisaldada vaba alust, peab hästi vahuta- ma, ega tohi väga suurel määral sisaldada lõhnaaineid, sest paljud neist mõjuvad nahale ärritavalt. Enamik turul müüda- vaist lõhnaaist seepidest on halvakvali- teedilised.

Head seepi saab tunda ainult prakti- kas — igaüks jääb selle sordi kasutajaks, mis kõige vähem ärritab tema nahka.

Seebid, mis sisaldavad mõnda arstimit, nende kohta võiks ütelda, et selle arstim- toime ei saa kuigi suurel määral arvesse tulla, sest seebi näole jäämise aeg on liiga lühike.

Üldiselt võib õrna nahaga inimestele soovitada üllirasvaseid seepe. Kui harilikus seebis rasvaainete hulk vastab aluse hul- gale, siis üllirasvases seebis rasva hulk on suurem kui aluse hulk.

õeldud! Kuna ainuke asi, kus võin endale soovida õnne, on asjaolu, et armastan tõsi- selt oma elukutset. Kui ma näen end ekraa- nil, siis ma leian, et mu tahe hästi mängida on nii suur, et ma panen kogu oma südame ja hinge mängu, nii et ma enda kohta hästi tase ütlen: „Tõesti, sa oled hea, väike tü- tarlaps!“

Kui kõnelda minu vigadest, siis on mul

Tee end ilusaks!

Kuidas varjata oma keha deffekte?

Iluravil maksab printsiip: tunne oma vigu ja voorusi!

Naine, kes oma keha vigu ja voorusi ei tunne, ei oska saavutada parima tahtmise man kaunimat välimust. Õieti kultuur- inimese ülesandeks on varjata oma vigu ja seada oma paremused õigesse valguses- se. Sageli ei osata seda ja toimitakse vööriti. Käesolevad read on pühendatud seletusele alljärgnevate näidete kaudu.

Kitsaste puusade puhul peavad daa- mid kandma laia vööd, mistõttu naine näeb saledamana, kui ta tegelikult on.

Laiadel puusadel kantagu kitsast vööd või parem loobutagu vööst üldse.

Ümarvormilise naine kandku sirgelõi- kelist kleiti, mille materjaaliks sobib ühe- värviline riie.

Paksudele käsivartele pikakäistega klei- did. Suured käed näivad hoopis vähemaina, kui nad on poolenisti käistes.

Omad aga daam ilusad käsivarred ja väikesed käed, siis võib ta kanda moodsaid kolmveerand-varukaid ja laia käevõru. Kel aga pikad ning sihvakad sõrmed, kand- ku suurte kividega sõrmust. Lühikeste sõrmedega lihavi käsi näeb suurte sõrmus- tega veel lühem ja inetum.

Ilusate õlgade puhul kantagu dekoltee- ritud õhtukleiti, mis naise ilu hästi esile

tõstab. Lühikesele kaelale oleks patt väi- ke dekoltee, või üldse ilma lõiketa kleit.

Ebailusat rinda ei sobi toonitada taljes riietusega. Lahtised pluusid on sobivad suurte rindade varjamiseks.

Suurekasvulisele daamile läheb hästi laiaääreline kübar, kuna väikesed naised näeksid selles veelgi väiksemana.

Väike naine kandku vastavat kübarat! Riie valikul ärgu unustatagu oma omadusi, juukseid, silmi, näo värvij keha- kasvu. Peatagu veel meeles, kas olete blond või brunett.

Sinisilmalistele daamidele sobib hästi sinine värv, mitte sügav, vaid helesinine. Roosapõselistele aga mahedad pastelltoo- nid.

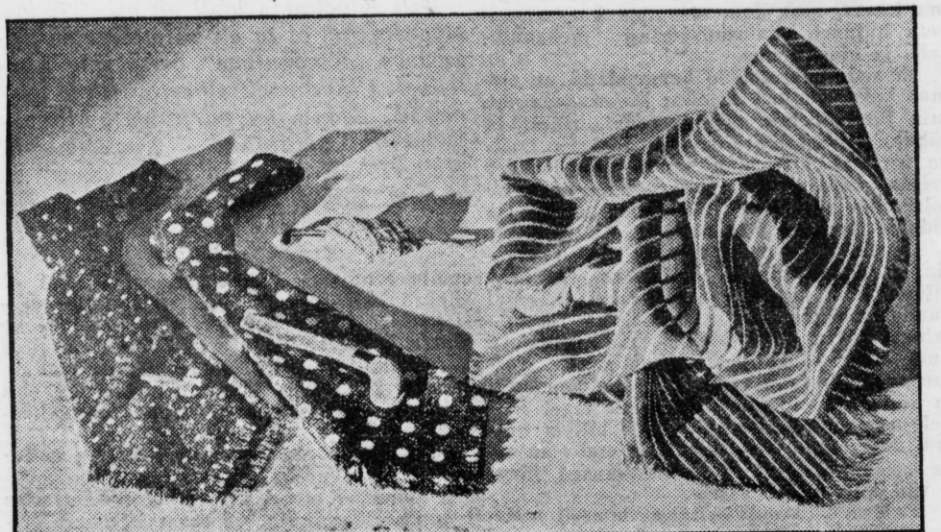
Roosa, punane, sinine ja roheline olgu blondide värv!

Jumalapärast mitte must! See kuulub brunettidele, šataanele. Sest must värv teeb blondi sentimentaalseks ja asetab ta tuhakarvalisse valgusse. Roheline selle vastu annab näole klaari ilme. Punane teeb ta eluröömsaks, roosa sümpaatseks ja sinine õrnaks. Võluvaks muudab pruun värv blond naise, kui ta näonahk on suvel hästi pruunistunud.

Brunettide värvid olgu tumedamad. Tumepunane, must, valge kleit või kübar musta või punase paelaga.

Šataani valigu värve sobivuse järgi.

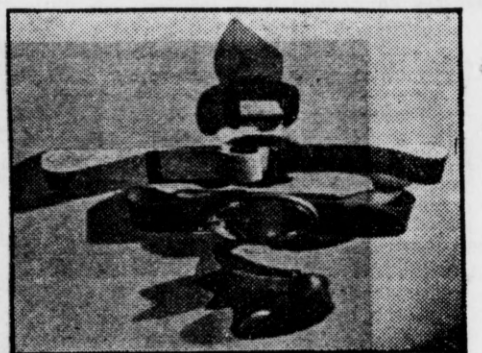
Ärge unustage pisi-asju!

Just pisi-asjad on moes need, mis aita- vad esile tõsta tervikut. Neist ripub suu- rel määral mõju, millise oleme omistanud oma kleidile ehk mantlile. Iga mood ha- rab väga suurel määral pisi-asjadesse, sest need võimaldavad kõige suuremaid variee- rimisvõimalusi. Kuna sügis on juba ukse ees, siis tahame lugejaid tutvustada just nende pisi-asjadega, millised domineerivad tänavusel sügishooajal. Siin tuleb igasu- gute garinituuride materjalina esmaajones mainida sametit, millest valmistatakse vä- väga mitmesugused kraesid. Nad võivad olla kas lihtsad ehk capeetaolised. Ka li- led toome sügisesse moehooaega. Nad an- navad käesoleval sügisel nii mõnelgi klei- dile tema lõpliku, iseloomustava joone. Tu- leb ette isegi juhuseid, kus terve krae ku- jutab enesest õielehti, mille õienupu moo- dustab tagasihoidliku soenguga daami peake.

Ja vööd? Nad võivad üldiselt riietu- mist väga suurel määral elustada. Pehme vöö, ilma lõiketa on lühikeste kõrval väga eelistatud. Väga variatsioonirikkad pandlad võimaldavad vöö kandmist väga mitmeke- sise riietuse juures.

neid suur valik. Mul ei meeldi viis, kuidas ma jooksin, võib öelda, ma olen alles väike tüdruk, hüppan nagu rohutirts. Ja siis on mul veel kahjatsemisväärne harjumus hoi- da järjekindlalt käed suu juures. See on viga, mida omanin juba lapsena; minu va- nemad nägid suurt vaeva, et mul seda viga parandada. Kuid asjatu vaev. Aga nüüd, kui ma näen ekraanil käed liginemas näole, tahan neid hoida tagasi; istudes toolil hoian kõvasti oma käed süles koos. Aga mis see aitab, kui Annabella seal linal tõstab käed suu juure! Üks kord, kaks korda läheb see

Ja kindad? Üks väga tähtis lisand meie sügisesel tänavriietusel. Erilist tähe- lepanu omistab temale sellepärast ka täna- vune sügismood. Ka käesoleval sügisel või- me ärritada pikade manshettide üle, tu- leb vaid vaadata, et nad harmoneeriks- ksid käärti materjaliga ja tooniga.

veel kuidagi korda, kuid seejärgi on see juba liialdus.

Suzy Vernon vastas: Suurimad võidud on need, mida võidavad iseenda üle.

Ja mina olen võitnud selles mõttes palju lahinguid. Tõesti, teie, võib-olla pole seda märganud, kuid ma kinnitan teile, et ma nende peale pole mitte vähe uhke! Tõsi, tõenäoline on, et leiate minu juures veel palju vigu, kuid uskuge mind, need on kõik väikesed vead võrreldes nendega, millised olen juba ära võitnud!

»FILM JA ELU«

NAISTE LEHEKÜLG

asendab igale naisele kallid eriaja- kirjad!

